

# ŠIBENSKI LIST

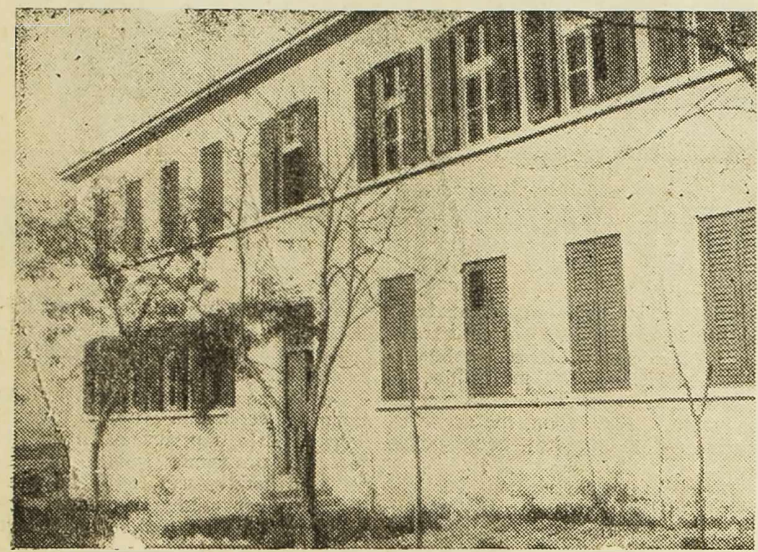
## ZATOČNIK naše slobode

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 327 — GOD. VII.

ŠIBENIK, 17. PROSINCA 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE



Škola u Vrpolju

Na plenumu Kotarskog odbora SSRN razmatrani problemi školstva

## PUNA PAŽNJA

U dvorani Društvenog doma održan je u srijedu 10. o. mj. prošireni plenum Kotarskog odbora Socijalističkog saveza. Plenumu su, osim članova, prisustvovali zainteresirani faktori i grupa narodnih poslanika. Na dnevnom redu nalazila se samo jedna točka i to školstvo i prosvjeta.

U referatu je istaknuto, da je školstvo i prosvjeta jedno vrlo složeno pitanje, kojem treba posvetiti punu pažnju i angažirati sve zainteresirane faktore i društvene organizacije na njegovom, što uspješnijem rješavanju.

Razvoj našeg školskog sistema nije išao ukorak s brzim društveno-ekonomskim i tehničkim razvojem. Zbog toga reforma škole mora da odgovori tom naglom razviku. Škola je naslijedila stari sistem i forme rada, koje su o davna preživjele. Zato smo pristigli, da školsku nastavu prilagodimo našem stvarnom životu i praksi.

Na našem području sada rade 182 škole, sa više od 27.000 učenika. Od toga na osmogodišnje škole otpada 25.000 učenika. Ako te podatke usporedimo s predratnim, onda ćemo vidjeti, da je taj broj porastao za nekoliko puta. S tim u vezi nastao je problem školskog prostora i nastavnog kadra. Kako je istaknuto u referatu, za gradnju i popravak školskih zgrada, nabavku učila i inventara potrebno je 2,086 milijardi dinara, ili za najnužnije potrebe u 1959. godini oko 278 milijuna dinara.

Dvogodišnja škola za seosku omladinu je neophodno potrebna. O tome se dosad raspravljalo više puta, ali nisu poduzete nikakve konkretne mjere.

U diskusiji, koja je bila vrlo živa i konstruktivna, učestvovalo je više diskutanata. Petar Škarica, predsjednik NO kotara, istakao je u svojoj diskusiji, da bi Socijalistički savez, Narodna omladina, Savez komunista i ostale društvene organizacije morale odigrati vidnu ulogu u rješavanju školske problematike.

Reforma školstva i njeno provođenje u život jedno je od centralnih pitanja i problema Socijalističkog saveza. Da bi reforma školstva odgovarala svojoj svrsi, bilo bi potrebno osnovati jednu grupu stručnjaka i političkih rad-

nika, koji će pratiti provođenje te reforme. Isto tako trebalo bi otvoriti seminare kako bi se pomoglo nastavnikom kadru u svladavanju prepreka.

Miro Kuhač, potpredsjednik NO-a kotara naglasio je, da se biranju školskih odbora mora posvetiti velika pažnja. Biračima na zbornicima birača — rekao je on — treba objasniti ulogu škole i rad školskog odbora. Kod nas se u većini slučajeva na zboru birača izaberu članovi školskog odbora u roku od pola sata, bez ikakvih prethodnih priprema. Zato bi u buduću trebalo posvetiti više brige izboru školskih odbora, izvršiti obimne i temeljite pripreme, i tek tada birati članove školskih odbora.

Ostali diskutanti istakli su nedostatke i uspjehe na prosvjetovanju ljudi na selu. Također je istaknuto, da u našim selima nema knjižnica, a i postojeće su vrlo oskudne. Prije su Knin, Drniš, i Šibenik imali pokretne kino-aparature i prikazivali filmove na selima. Međutim, sada ni jedna ta aparatura ne radi.

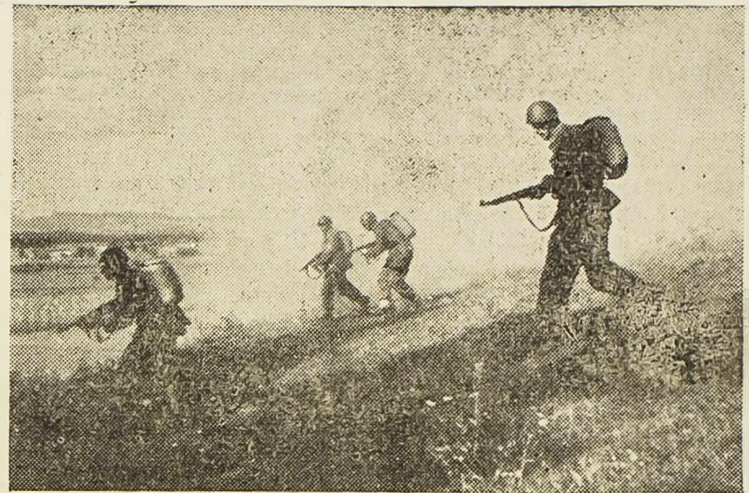
Na kraju plenuma zaključeno je, da će Kotarski odbor sa drugim organizacijama raditi na realizaciji reforme školstva. Donijet će se kompletan plan i program rada. (Z)

## Nastavljeni radovi na izgradnji škole u Siveriću

U Siveriću se pred dvije godine prišlo gradnji osmogodišnje škole. Od tog vremena, pa do sada učinjeno je vrlo malo: tek je podignut zid dva metra visine. Sada, međutim, počelo je sa vrlo intenzivnom gradnjom i ne će doći do prekida kao prije. Radove na ovoj školi izvodi poduzeće »Udarnik« iz Drniša. Za gradnju je predviđeno 41 milijun dinara. Misli se da će do 1960. godine svi radovi na ovoj školi biti okončani.

Gradnjom ove škole izići će se u susret mnogoj školskoj djeci, koja su morala pješaćiti u Drniš po 10 i više kilometara. Istina, u Siveriću ima osmogodišnja škola, ali ona je pretijesnog grla, da bi primila sve učenike.

Nova škola će riješiti taj problem. (VV)



Nas su 1941. godine pregazile fašističke horde i »ognjem i mačem« željele da nas fizički zatru. I tada, kada je sve izgledalo izgubljeno, uslijedio je poziv Komunističke partije Jugoslavije pod Titovim rukovodstvom, na oružani ustanak i data perspektiva konačne slobode i boljeg života. Bila je to vanredno smjela i velika odluka. Uskoro je cijela zemlja bila obuhvaćena plamenom ustanka. Narod postaje svijestan samoga sebe i svoje snage i u prvim ustančkim danima rada se narodna armija. Udarci po neprijatelju naše slobode i nezavisnosti postaju sve jači, a iza pobjeđene fašističke soldateske ostaju pustoši i zgarista iz kojih ponovo niču narodni osvjetnici.

Sve što je bilo protiv slobode naroda i njegovog napretka ujedinjuje se s okupatorom. Ali i narod odgovara zbijanjem svojih redova. Srbi, Hrvati, Slovenci, Makedonci i Crnogorci postaju jedinstveni u rješivosti da izdrže do kraja više nego što su bili ikad ranije u svojoj historiji. Svojom borbom oni se uključuju u borbu svih slobodoljubivih naroda protiv fašizma, u Antihitlerovsku koaliciju.

Međutim, prvih godina rata nas nitko ne pomaže nepsredno, ni moralno, ni materijalno, ali naši narodi prožeti vjerno da će pobijediti ne malaksavaju, mađa podnose nadčovječke napore i žrtve. Trpe se i porazi, ali pod Titovim rukovodstvom mi smo umjeli da iz njih idemo u nove pobjede i da još više ojačamo. Tako je bilo i na današnji dan u Rudom 1941. godine, kada smo formirali prvenca naše armije, Prvu proletersku brigadu, a za njom ubrzo i druge. S njima smo izvojevali nove pobjede, stvorili Armiju 1942. godine, u vrijeme kada je konačna pobjeda nad fašizmom bila veoma daleko, a put do nje krvav i naporan. Uprkos novoj žestini okupatorskog terora, njegovim velikim ofenzivama i bezbroju manjih, narod je činio sve da armija ojača i ona je svakim danom postajala brojnija i monolitnija. I tada su se okupator i izdajnici okomili na rukovodstvo, na Tita, da ga uništi i tako lakše postigne cilj. Ali Tita je pored armije u Drvaru maja 1944. branila djevojčica koja je sa našeg tenka skinula čebe, kada su Nijemci pokušali da ga zaslijepe i tako unište. Pala je izrešetana njemačkim mecima i svojim primjerom rječito govorila da smo nepobjedivi i da je Tita nemoguće uništiti, jer je on simbol svih nas, naših težnji i stremljenja.

Konačno došli smo do svoje slobode. Armija je protjerala i posljednjeg osvajača sa našeg tla, a mi pregli da zacijelimo rane rata i izgradimo svoju domovinu onako kako odgovara nama svima. Mi hoćemo u njoj materijalno blagostanje, hoćemo radost i sreću među ljudima, hoćemo da naše ljude krasi najljepše ljudske vrline, hoćemo punu pobjedu čovjeka. Zar to može nekome da šteti, zar to nije težnja svih slobodoljubivih ljudi cijelog svijeta i vjekovni san čovjeka?

Proslavljajući Dan armije mi to ne činimo zato što želimo da se razmećemo svojom snagom. To nama nije ni potrebno, jer mi nikada i niukom slučaju ne ćemo ugroziti slobodu drugog naroda. Naša armija, mi svi, možemo samo težiti i boriti se svim snagama za mir među ljudima. U tome pravcu, posebno danas, usmjerene su sve naše snage. Mi čvrsto vjerujemo da će u današnjoj nenormalnoj svjetskoj situaciji, u svijetu koji razdiru blokofske i druge suprotnosti pobijediti konačno razum i snage progresa. Međutim, dok ima snaga koje se razmeću atomskim bombama, koje ugrožavaju mir među narodima i prijete da čovječanstvo dovedu pred nezapamćenu katastrofu, mi moramo ostati budni i učiniti sve da obrambenu snagu naroda naše armije, povećamo i da je učinimo sigurnim zatočnikom naše slobode. Odmah da dodamo, da smo na tome putu učinili mnogo i da naši narodi mogu spokojno da rade svoj posao i da idu u nove pobjede u izgradnji svoje bolje budućnosti.

Mesud Hotić,  
pješađijski pukovnik

U Šibeniku osnovano Općinsko sindikalno vijeće

## GLAVNO: OBRAZOVANJE RADNIKA I VEĆA PRODUKTIVNOST

U ponedjeljak 15. ovog mjeseca u dvorani Društvenog doma održana je osnivačka skupština Općinskog sindikalnog vijeća Šibenik. Skupštini su, pored 90 delegata sindikalnih organizacija, prisustvovali predsjednik Kotarskog sindikalnog vijeća Ivo Ninić, sekretar Općinskog komiteta SK Šibenik Nikica Bujas i predsjednik Općinskog odbora SSRN Šibenik Nikica Zenić.

Tajnik Kotarskog sindikalnog vijeća Ante Kazija podnio je referat o zadacima sindikalnih organizacija u radničkom i društvenom upravljanju te o ulozi sindikata u komuni i o razvijanju socijalističkih društvenih odnosa. U zaključcima referata istaknuto je da sindikalne podružnice treba da razvijaju svestraniju aktivnost na svim područjima društvene djelatnosti, a posebnu pažnju da posvete obrazovanju radnika kao u općem tako i u ekonomsko-stručnom pogledu. Naglašena je potreba jače suradnje sa svim faktorima u komuni kao i pružanja pomoći pri izradi tarifnih pravilnika. Zatim je član plenuma Kotarskog sindikalnog vijeća Nina Petrić podnijela prijedlog budžeta za 1959. godinu.

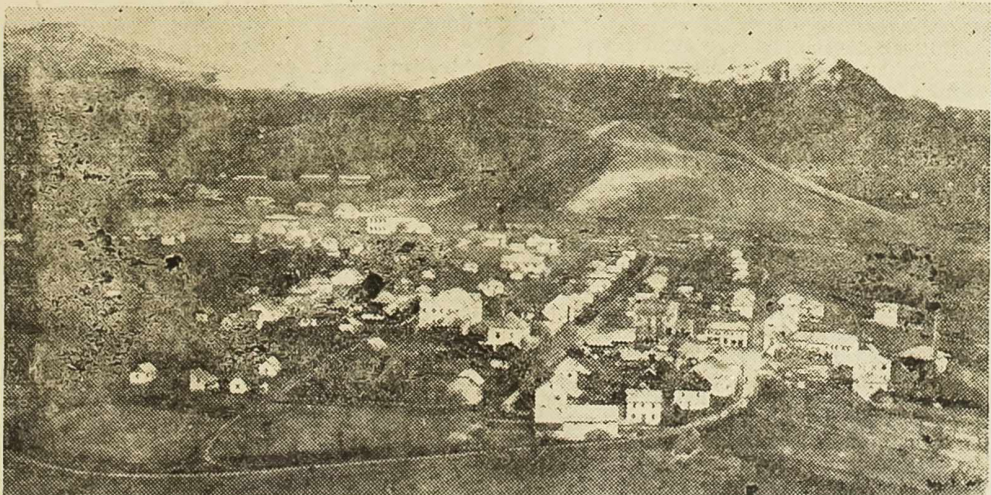
U diskusiji su sudjelovali brojni delegati, koji su iznosili svoja zapažanja u dosadašnjem radu sindikalne organizacije. Oni su, pored problema koji tište ove or-

ganizacije, isticali i uspjehe koji nisu bili malobrojni. Glavnu pažnju usmjerili su na povećanju produktivnosti rada u čemu treba da se posebno založe sindikalne organizacije, kao i da još više usklade odnose s organima radničkog i društvenog upravljanja. Bilo je riječi i o radnoj disciplini, uvlađanju plaćanja radnika po jedinici proizvoda, koji će se uskoro uvesti u nekim većim privrednim organizacijama.

Delegati su usvojili prijedlog, da se u novo Općinsko sindikalno vijeće izabere 25 drugova i drugarica a u nadzorni odbor petoro lica. Nadalje je usvojen prijedlog o izboru 40 delegata za skupštinu Kotarskog sindikalnog vijeća kao i trojice delegata za IV. kongres Saveza sindikata Jugoslavije.

U Općinsko sindikalno vijeće izabrani su: Ante Buvinić, Ante Belamarić, Smiljana Karadole, Ivo Rajević, Ivo Bašić, Joško Vukov, Dušan Gnjidić, ing. Ante Čelar, Joso Zorić, Marín Dragojević, Vlade Slavica, Dane Gulin, Alfonso Foskio, Marijan Belamarić, Marko Ljajić, Branko Belamarić, Ante Juras, dr. Mirko Karlovac, Jere Bego, Danica Tomičić, Josip Grbelja, Jakov Škugor, Krste Ninić, Ante Stupin i Rade Čolak, a u nadzorni odbor birani su: Mišo Jurićev, Ivan Celić, Boško Peričić, Branko Orošnjak i Josip Jerkov.

## RUDO - KOLIJEVKA NAŠE ARMIIJE



## Donošenje novih tarifnih pravilnika

Provedbom analitičke procjene točno se utvrđuje vrijednost svakog radnog mjesta, tako da se isključuje pojedinac radnik na radnom mjestu, pa prema tome ne može doći do subjektivne ocjene gledajući čovjeka na radnom mjestu, jer se u ovom slučaju vrši samo procjena vrijednosti radnog mjesta.

Na našem području izvršena je analitička procjena radnih mjesta u 20 privrednih organizacija i to u oblasti industrije. Sad se putem stručnih udruženja vrše provjere i usklađivanja izvršene analitičke procjene radnih mjesta, te će se tek nakon izvršenog usklađivanja ona uzeti u primjenu.

Kako ovo usklađivanje još nije dovršeno, to se analitička procjena radnih mjesta nije mogla uze-

ti u obzir pri donošenju novih tarifnih pravilnika. Zato se kao osnov novih tarifnih pravilnika uzeo u obzir minimalni osobni dohodak.

On je razrađen na osnovu strukture radne snage i prosječnih stavova privrednih organizacija. Ovi podaci na osnovu kojih su razrađeni minimalni osobni dohoci, stvoreni su putem ankete koja je provedena kod svih privrednih organizacija, a sa stanjem na dan 31. X. 1958. godine. Na taj način dobiveni su prosjeci minimalnih osobnih dohodaka za svaku privrednu granu. Ovako dobiveni prosjek tarifnih stavova upoređivat će se sa sadašnjim minimalnim tarifnim stavovima, te će se povećati u procentu za koliko je veći određeni minimalni osobni

dohodak za tu granu odnosno grupu.

Pored ovako određenih minimalnih tarifnih stavova, privredne organizacije odredit će u skladu sa minimalnim osobnim dohotkom određenim za pojedino radno mjesto i tarifni stav, koji će se isplaćivati iz ostvarenog dohotka privredne organizacije. To znači da će minimalni osobni dohodak jedino služiti za obračun u odnosu prema zajednici, a stvarni način obračuna ostvarenog dohotka vršit će se na način kako to odlučuje privredna organizacija.

Imamo više načina obračuna osobnog dohotka. Prvi je način određivanje visine tarifnog stava za svako radno mjesto. Ovaj način određivanja osobnog dohotka (Nastavak na 2. strani)



## Plenum Kotarskog komiteta SK

## Izbor delegata za Kongres SKH

Na posljednjem plenarnom sastanku kotarskog komiteta SK, koji je održan prošlim dana, zaključeno je da se redovne konferencije osnovnih organizacija SK na kojima će se birati i delegati za izborne općinske konferencije, održavaju do kraja tekućeg mjeseca, a izborne tvorničke i općinske konferencije na kojima će se birati delegati za Kongres do kraja januara. Izvještaji o radu organizacija SK, koji će se podnositi konferencijama, sadržavat će između ostalog i ocjenu o sprovođenju odluka VII. kongresa SKH.

Utvrđen je i ključ po kojem će se birati delegati za općinske i tvorničke izborne konferencije. Or-

ganizacije koje broje do 200 članova SK ne će birati delegate, već će cjelokupno članstvo predstavljati izbornu — predkongresnu konferenciju na kojoj će se birati delegati za Kongres, a organizacije općinske ili tvorničke, koje broje više od 201 člana SK birat će delegate koji će predstavljati općinsku ili tvorničku izbornu konferenciju. Delegati će se birati po sljedećem ključu: organizacije od 201 do 500 članova 1 na 3, od 501 do 1000 1 na 5, od 1001 do 1500 1 na 8, od 1501 do 2000 1 na 10 i od 2001 do 3500 članova SK 1 delegat na 15 članova.

Prema brojnim stanju članstva SK na kotaru na dan 30. IX. 1958.

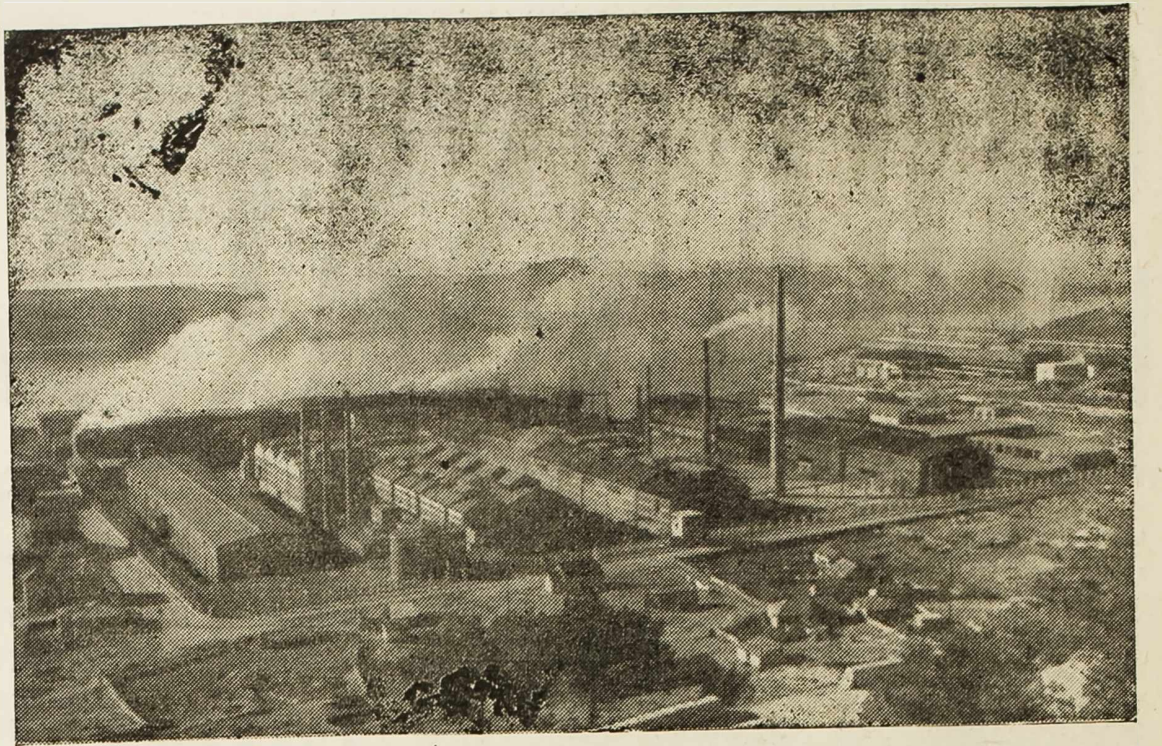
godine, a na osnovu odluke CK SKH da se na svaki 200 članova SK bira jedan delegat za Kongres, na kotaru bi se biralo ukupno 35 delegata. Međutim, treba sačekati brojno stanje koje će biti 31. XII. 1958. godine da bi se definitivno moglo znati koliko će se ukupno birati delegata na kotaru.

U nastavku rada plenuma izvršena je dopuna Kotarskog komiteta, proširen je broj članova Sekretarijata, izvršen je izbor kontrolne komisije i pomoćnih organa komiteta. Za organizacionog sekretara Kotarskog komiteta SK izabran je drug Nikica Dmitrović, dok je dosadašnji organizacioni sekretar drug Srećko Bašić oslobođen dužnosti. Članovi Kotarskog komiteta Mladen Beg, Stana Burazer, Mirko Knežević, Jovanka Šain i Stevo Vukadin otišli su na nove dužnosti izvan kotara, pa su na njihova mjesta izabrani Stipe Baljkas, Arsen Vukić, Draško Jurišić, Jovo Mudrinić i Slobodan Tenta. Sekretarijat Kotarskog komiteta pročišćen je od 9 na 11 članova. Za članove Sekretarijata izabrani su drugovi Draško Jurišić i Stipe Baljkas.

U kontrolnu komisiju izabrani su Milan Bijelić, Jovo Mudrinić, Tona Krnić, Krste Lambaša i Vitomir Građiška.

Radi sprovođenja tekućih zadataka i svestranijeg izučavanja pojedinih pitanja, pri Kotarskom komitetu izabrani su organizaciono-politički sekretarijat, komisija za kadrove, ideološka i organizaciona komisija. Osnovane su i grupe što je nova forma rada. Pred njima je zadatak, istaknuto je na plenumu, da svojim radom omoguće sadržajni rad aktiva komunista na određenim područjima društvene aktivnosti. Tako su formirane grupe za društvenu aktivnost komunista na području poljoprivrede, građevinarstva, trgovine, prosvjete i kulture, zdravlja i fizičkog odgoja.

S.B.



## Donošenje novih tarifnih pravilnika

(Nastavak sa 1. strane)

je bio dosad gotovo jedini način za obračunavanje osobnog dohotka. Uz ovaj način obračuna vršilo se i plaćanje za rad po učinku (normi), zatim raspodjela plaća iznad tarifnog pravilnika i nagradivanje putem premiranja pojedinih radnih mjesta.

Navedeni načini plaćanja radnika osim plaćanja rada po učinku, nisu imala značajnijeg utjecaja na veću produktivnost rada. Zbog toga su se tražili novi putevi za nagradivanje radnika, koji bi povećali produktivnost rada, a ujedno dali mogućnost veće zarade radnika.

Jedan od načina nagradivanja bio bi i plaćanje po jedinici proizvoda. Plaćanje po jedinici proizvoda znači da treba unaprijed o-

drediti u naturalnom pokazatelju jedinicu proizvodnje, što, naravno, ovisi o specifičnosti i tehnološkom procesu svake privredne organizacije, te prema tome može se uzeti u obzir tona, metar, litar, norma sat ili bilo koji drugi pokazatelj.

Da bi se sistem po jedinici proizvoda mogao primijeniti, nužno je da utvrđena jedinica proizvoda bude standardna i da se u principu ne može mijenjati, odnosno jedino u slučaju, ako se vrši izmjena tehnološkog procesa ili uvođenje nove proizvodnje.

Za pravilno utvrđivanje jedinice proizvoda potrebni su izvjesni preduvjeti. U privrednoj organizaciji treba da postoji određeni sistem i stepen organizacione srednosti, da postoji potrebna tehnička dokumentacija i normativi

materijala, radne snage i kalkulacije. Osim toga mora postojati odgovarajuća mgoučnost praćenja i evidentiranja proizvodnje.

Da bi se na osnovu utvrđene jedinice proizvoda moglo vršiti nagradivanje u poduzeću, nužno je jedinicu proizvoda svesti na zajednički naziv, t.j. na jednu zajedničku prosječnu vrijednost pojedine jedinice. To se postizava na taj način, da se za jedan period ustanovi masa platnog fonda, koji je za određene ostvarene jedinice proizvoda isplaćen, tako da se dijeljenjem te mase ukupno ostvarenim jedinicama ustanovi prosječna vrijednost pojedine jedinice proizvoda.

Ovaj izloženi način pronalaza jedinice proizvoda može primijeniti svaka privredna organizacija, te prema tome ne bi postojao razlog da se takav sistem plaćanja ne bi mogao primijeniti tamo gdje postoje uvjeti.

Ovim načinom plaćanja postizava se da svaki radnik na svom radnom mjestu može znati koliko je ostvario svog osobnog dohotka, a to znači da svoj rad može usmjeriti na način kojim bi povećao i proizvodnost rada.

Ovom sistemom plaćanja pristupa na našem kotaru četiri privredne organizacije i to: Tvornica glinice i aluminija Lozovac, Tvornica elektroda i ferolegura, tvornica lakih metala »Boris Kidrič« i Boksitni rudnici Drniš. Ove će iznijeti pred svoje radničke savjete način plaćanja po jedinici proizvoda nakon upoznavanja čitavog kolektivna pristupiti izrad prijedloga za plaćanje po jedinici proizvoda.

Još nas samo kratko vrijeme dijeli od donošenja novih tarifnih pravilnika. Stoga ovo razdoblje trebaju privredne organizacije iskoristiti za saziv radničkih savjeta i komisija za tarifna pitanja.

Potrebno je uskladiti tekstualni dio tarifnog pravilnika sa Zakonom o radnim odnosima, jer većina privrednih organizacija to do danas nije učinila, pa iz toga proističu radni sporovi do kojih ne bi trebalo dolaziti.

R.V.

## 5 PITANJA

Josipu Bukovcu, sanitarnom inspektoratu NO općine Šibenik

- KAKO SU SE POSLJEDNJE MJERE SANITARNOG INSPEKTORATA OPĆINE ODRAZILE NA TRGOVINU?
- KAKVI JOŠ NEDOSTACI ONEMOGUĆAVAJU SANIRANJE HIGIJENSKIH PRILIKA NA TERITORIJU GRADA?
- NAILAZITE LI NA SURADNJU KOD NADLEŽNIH FAKTORA U PROVOĐENJU VAŠIH AKCIJA?
- OSKUDIJEVATE LI SA POTREBNIM KADROM, UKOLIKO JESTE, GDJE SE ONO NAJVIŠE OSJEĆA?
- ŠTO STE SVE PREDVIDJELI U PLANU ZA 1959. GODINU I NA KOJA PODRUČJA STE USMJERILI GLAVNO TEŽIŠTE RADA?

1

Sanitarni inspektorat pri Narodnom odboru šibenske općine počeo je djelovati tek od mjeseca srpnja ove godine. Naša prva akcija provedena u trgovini imala je za cilj da dovede stroži nadzor nad prometom živežnih namirnica, jer je uslijed vrućine prijetila opasnost njihova kvarenja. Nakon ovoga, a i niza sastanaka, koje smo organizirali sa svim zainteresiranim faktorima, stanje se u tom pogledu osjetno poboljšalo. Poslije izvršenih brojnih analiza uklonjene su van prometa veće količine proizvoda u vrijednosti od 2,5 milijuna dinara. Pored toga pojačana je kontrola u prometu mlijeka, sladoleda i drugih proizvoda, poduzete su mjere za suzbijanje tifusa na Kaprijju, i t.d. Naše djelovanje bilo je također usmjereno u pregledu turističkih objekata, dječjih ljetovališta i stanova, izvršena je djelomična reorganizacija higijenske stanice, a u njenom okviru osnovana je posebna služba za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju. U nizu svih tih akcija, koje su naišle na veliko odobravanje građana, provedena je anketa o higijensko-sanitarnom stanju školskih zgrada.

2

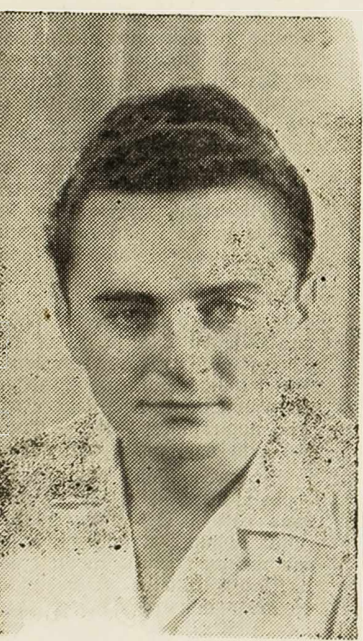
Oni istina postoje, ali ne u tolikoj mjeri da bi njihovo otklanjanje iziskivalo veće napore i financijska sredstva. Neki ugostiteljski objekti i trgovačke prodavaonice još uvijek ne odgovaraju sadašnjim potrebama; pretjesne su, loš unutrašnji raspored, slaba tehnička oprema, roba nije dovoljno sortirana. I pak najveći nedostatak je u pomanjkanju lokalnih propisa u svrhu reguliranja reda i čistoće (držanje životinja u centru grada, kuće bez nužnika i tome slično). Kod ovoga moram napomenuti da je u izvođenju radova na vodovodu i kanalizaciji potrebno ubuduće konzultirati se s organima ovog Inspektorata, kako ne bi došlo do neželjenih posljedica. Uzgred napominjem, da neki od reklamiranih proizvoda dovode u zabunu potrošače zbog pomanjkanja potrebnih svojstava, iako su ona označena na tim proizvodima. To posebno vrijedi za »Melbrosin«.

3

Na to pitanje mogu potvrdno odgovoriti. Ovdje moram posebno istaći veliko razumijevanje i podršku predsjednika i potpredsjednika, NO općine Šibenik, Trgovinske i Ugostiteljske komore, te Turističkog saveza kotara Šibenik.

4

Nedostatak potrebnog stručnog kadra, mogu kazati, glavni je problem Inspektorata, s obzirom na njegovu široko razgra-



natu funkciju, koja nije samo ograničena u vršenju kontrole nad živežnim namirnicama, zaštite zdravlja djece u školama i domovima, sprečavanju zaraznih oboljenja, već i na zdravstvenoj zaštiti svakog našeg radnog čovjeka. Ovo posljednje pitanje zahtijeva studiozniju obradu, pa u vezi s tim i veći broj stručnog kadra, koji se danas svodi svega na jednog službenika. Nadolje osjeća se pomanjkanje prostora, opreme i aparata za vršenje svih mogućih analiza. U našim poduzećima nedostaje higijenskih tehničko - zaštitnih sredstava zbog čega se ne mogu spriječiti nesretni slučajevi i profesionalna oboljenja. Napominjem, da se još nitko nije do sada ozbiljnije pozabavio za saniranjem tog stanja. U nadležnosti ove službe spada i nadzor nad saobraćajem, kako kopnenim tako i pomorskim. Smatram da ne bi bilo na odmet da jedan predstavnik Sanitarnog inspektorata bude kooptiran u Savjet za komunalne poslove i urbanizam. Na taj način bi se jedan komunalni problem mogao zahvatiti sa svih strana prije nego bi se našlo odgovarajuće rješenje.

5

Prema već izrađenom planu za 1959. godinu Inspektorat je predvidio organizirati više akcija. Glavno težište rada usmjerit će na snimanju prometa u trgovini i ugostiteljstvu, u prodavaonicama mesa i pekarnicama. Plan nadalje predviđa pregled turističkih objekata, pri čemu će posebnu pažnju pridati pitanju vodoopskrbe i osiguranja već postojećih sanitarnih uređaja. Vršit će se također sistematski pregledi u industriji, rudarstvu i građevinarstvu, a pojačat će se kontrola nad stručnim izvođenjem deratizacije u gradu i na selu, što dosad nije bio slučaj. (J.)

## Raznovrsna aktivnost omladine

Godišnjoj konferenciji Općinskog komiteta Narodne omladine šibenske općine, koja je održana u nedjelju 14. o. mj. u dvorani Društvenog doma, prisustvovali su, pored 140 delegata iz omladinskih organizacija, sekretar Općinskog komiteta SK Šibenik Nikica Bujaš i predsjednik općinskog odbora SSRN i član ideološke komisije CK NOH-e Nikica Zenić. Na konferenciji je podnjet referat o radu i problemima omladinskih organizacija u protekloj godini, a zatim je izvršen izbor članova novog Općinskog komiteta. Narodne omladine i nadzorne komisije. U općinskom komitetu izabrano je 29, a u nadzornoj komisiji pet članova.

U referatu je istaknuto, pored ostalog, da su neke od organizacija postigle dobre rezultate u srednjoj evidenciji članstva, skupljanju članarine i u dobro organiziranim godišnjim konferencijama. S druge strane pak bilo je i takvih organizacija koje su slabu brigu vodile o svim tim pitanjima. Da bi bilo malo više aktivnosti u radu sekretarijata omladinskih organizacija, mogli su se postići bolji rezultati u broju primljenih omladinaca - ki u Savez komunista. Bilo je niz dobrih primjera uske suradnje između radničkih, srednjoškolskih i seoskih organizacija. U tome su se posebno isticala organizacije TLM »Boris Kidrič«, tvornice glinice i aluminija, i đlačkog doma »Ruža Vukman«. Veliku aktivnost razvila je Narodna omladina u političko - ideološkom radu: proučavani su materijali VII. kongresa SKJ i VI. kongresa NOJ, kao i nacrt Zakona o reformi školstva. Ovdje se naročito istakla omladinska organizacija pri učiteljskoj školi. Učeske omladine došlo je do vidnog izražaja u radu organa radničkog i društvenog upravljanja, u pripremama za izbore za organe narodne vlasti, aktivnim sudjelovanjem na zborovima birača i t.d.

Na kulturno - prosvjetnom planu postignuti su vidni rezultati. Uzajamnim gostovanjima gradske i seoske omladine izmjenjivana su iskustva. Vrijedno je zabilježiti da je nekoliko članova Centralnog omladinskog kulturno - umjetničkog društva posjetilo gotovo sva

radilišta na autoputu Zagreb - Ljubljana. U gotovo svim školama osnovani su aktivni predavači i sekcije koje se bave raznolikom djelatnošću. Dobar broj članstva nalazi se izvan rada sportskih društava, Narodne tehnike i drugih sličnih organizacija. Fizičkim odgojem i sportom uglavnom se bavi srednjoškolska omladina, dok je radničke i seoske omladine veoma malo. Istina takvom stanju umnogome je uzrok pomanjkanje prikladnih igrališta, zatvorenih sportskih dvorana, plivačkih bazena i t.d. Međutim, uz malo više aktivnosti i volje te slabosti mogu se donekle ublažiti. U ovoj godini omladina se masovno odazvala na saveznim i lokalnim radnim akcijama. Pored sudjelovanja dviju brigada na Autoputu, organizirano je i niz lokalnih akcija u kojima je omladina dala više od 35.000 radnih sati. One su uglavnom provedene na uređenju ceste i naselelja, pošumljavanju, uređenju školskih dvorišta, »zgradnji sportskih objekata, na elektrifikaciji i dr. Omladinska organizacija Zatonu postigla je odličnih rezultata: dala je 4800 radnih sati.

## Zemlje koje će posjetiti drug Tito

U namjeri da što bolje upoznamo svoje čitaoce sa zemljama koje će predsjednik Tito službeno posjetiti, objavljujemo nekoliko podataka o Indoneziji i Cejlonu. U sljedećim brojevima donijet ćemo informacije o ostalim zemljama.

## Indonezija

Ogromna je to i nepregledna zemlja, obuhvaća oko 3000 otoka na duljini, koja otprilike odgovara onoj od Francuske atlantske obale do Moskve. Na prostanstvu od 1.904.000 km<sup>2</sup> živi 85 milijuna stanovnika, koji govore preko stotinu raznih jezika. Oko 90 posto Indonežana su Muslimani, 4,3 posto kršćani i 3 posto budisti. Po strukturi proizvodnje Indonezija je poljoprivredna zemlja. Glavna kultura je riža. Razvijeni je uzgoj kaučuka, duhana, šećerne trske, kave, čaja, a postoje i bogata nalazišta kalaja i nafte.

Kko je uz takvu teritorijalnu rascjepkanost na tisuće otoka, uz tolike razne jezike i vjerske pripadnosti uspjelo ostvariti jedinstvo? Odgovor je jednostavan: borba za slobodu bila je glavna pokretačka snaga. Jer treba znati: Indonezija je stoljećima bila holandska kolonija. Tek 1949. g. Holandani su priznali činjenicu postojanja nezavisne Ujedinjene Indonežanske Republike. Nacionalni pokret trajali su decenijama. No

ostvarenje nezavisnosti nije značilo rješavanje svih problema. Novu iskušenja tek su započela. Privredno zaostala zemlja, koja, za pomoć što joj se nudila, nije htjela platiti odstupanjem od svoje politike nezavisnosti, ubrzo je osjetila pritisak izvana. Ti vanjski faktori našli su uporište u »nezadovoljnim oficirima« koji su se pobunili protiv predsjednika Republike Sukarna i njegovih suradnika. Zahvaljujući odlučnim udarcima vladinih snaga, a i podršci svjetske javnosti, koja je osudila intervenciju izvana, pobunjenici su u 1958. g. doživili gotovo potpun poraz.

U vanjskoj politici Indonezija je aktivan borac za mir i koegzistenciju među narodima. Kao organizator i domaćin poznate Bandungke konferencije, ona je vjeran propagator njenih principa, kako u svojoj svakodnevnoj politici tako i na svim međunarodnim skupovima i konferencijama.

Dosadašnja bilanca jugoslovensko-indonežanskih odnosa vrlo je bogata. Dva posjeta predsjednika Sukarna našoj zemlji, nedavni boravak predsjednika vlade Džuan-

de, posjet druga Vukmanovića Indoneziji u svojstvu potpredsjednika Saveznog Izvršnog vijeća, te razmjena raznih privrednih, kulturnih, političkih i drugih delegacija najbolje to dokazuju. Indonežanski narod zna cijeniti prijatelje i surorce i zato s velikim interesom i radošću pozdravlja predsjednika Tita.

## Cejlon

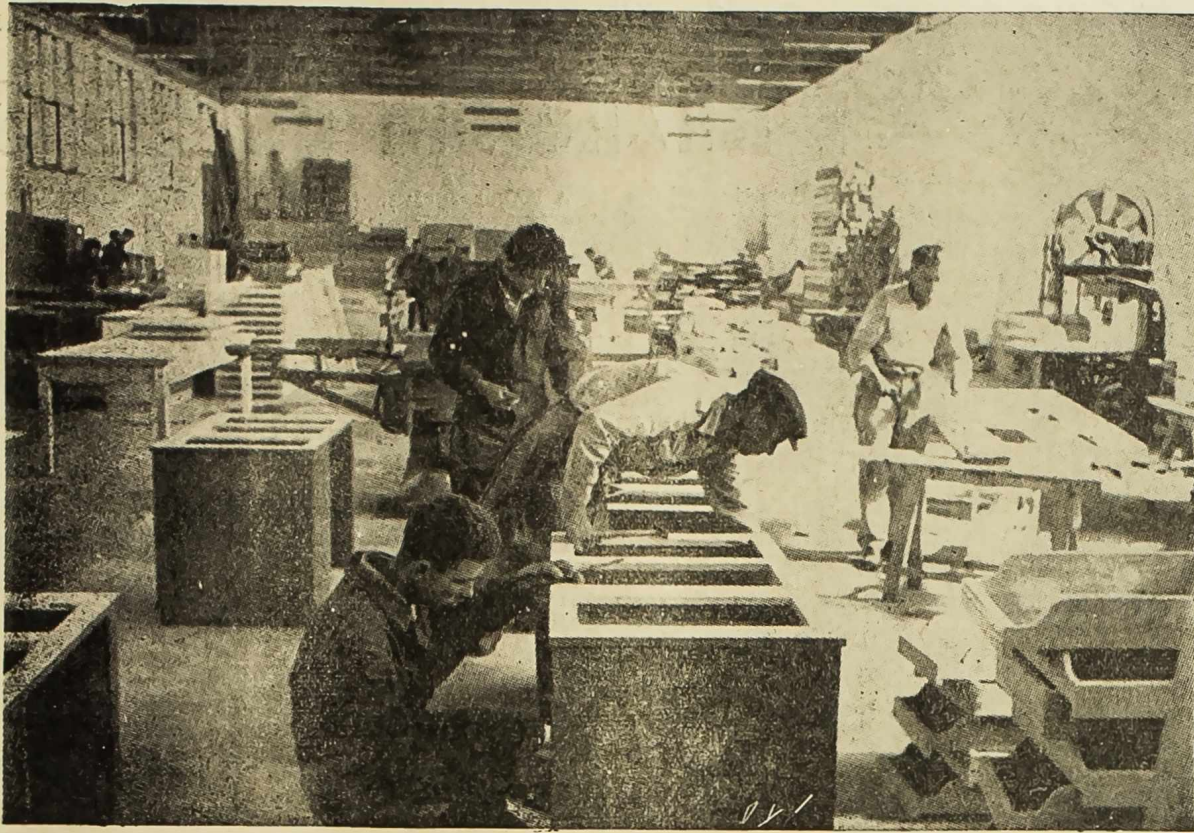
Kad je bilo objavljeno, da će predsjednik Tito posjetiti Cejlon, mnoge su oči pošle prema geografskoj karti, a mnoge ruke posegle za literaturom željne da osvjeste znanje o ovoj zemlji. Mala je to zemlja, zapravo otok, što se priplo tik uz indijsko kopno. Oko 8 i pol milijuna stanovnika, na 65 tisuća 500 m<sup>2</sup> bavi se pretežno poljoprivrednom djelatnošću. Ogromne plantaže čaja, kaučuka, kokosovog oraha i šećerne trske predstavljaju glavno bogatstvo ove zemlje — otoka. Prijestolnica je Colombo sa 425.000 stanovnika. Na zapadnoj obali je veliko priistanište Trinoomalee, koje spada među najljepše luke u svijetu.

Tako stoji zapisano u leksikonima. A što znamo o nedavnoj historiji i suvremenim prilikama Cejlona. Manje upućeni kažu jednostavno: bio kolonija, a unatrag

dvije godine nezavisna zemlja. Tako ovaj odgovor nije ispravan, ono s tvrdnjom o nezavisnosti nije bez osnova. U stvari Cejlon se još 1948. oslobodio britanskog kolonijalizma, ali je prava nezavisnost nastupila tek 1956. godine. Dotada je na vlasti bila Ujedinjena nacionalna partija, čija je politika u mnogome bila vezana za zapadne sile. Pobjeda Narodnog fronta na izborima 1956. donosi temeljit zaokret politički zemlje. Cejlon se uvrstio u red nezavisnih izvanblokovskih zemalja.

Iako u zemlji postoji jak antagonizam između Tamilske i Singalezijske jezične grupe, za vlasti Narodnog fronta u posljednje dvije godine učinjen je velik napredak u ekonomskom razvoju zemlje. Cejlon se osobito afirmirao na međunarodnom planu zastupajući aktivnu izvanblokovsku politiku. Upravo to predstavlja najznačajniju dodirnu točku naših dviju zemalja, koje su se mnogo puta našle na zajedničkoj liniji u Organizaciji Ujedinjenih naroda. Početkom 1958. potpisan je trgovinski ugovor između Jugoslavije i Cejlona, kojim je predviđena živa robna razmjena. Prvi susret predsjednika Tita s cejlonskim premijerom Bandaranaikeom bit će prilika da se ti odnosi još više prodube.





Stanje na tržištu

# Na skladištima ima dovoljno robe

To je već postala redovita pojava — prodavaonice su krajem godine bolje snabdjevene nego inače. Svejedno, radi li se o Dubrovniku ili Virovitici, Zadru ili Koprivnici, Vinkovcima ili Varaždinu, Kupci u velikom broju »opsjedaju« prodavaonice. No, ovi su dani i najopasniji za potrošače: u njima najčešće dolazi do nestašice pojedinih roba i porasta cijena. Tako je bilo — sjetimo se — i prošle zime, kada su mnogi potrošači izlazili iz trgovačkih radnji nezadovoljni i — praznih ruku. A kako je tržište opskrbljeno ove zime? Koliko ima razloga za nervozu potrošača? Mogli bi odgovoriti najkraće: tržište je ove zime snabdjeveno mnogo bolje nego lani u ovo doba. No, budimo malo opširniji. . .

Ko da su zalihe pale na »tanke grane«. Mnogo se traže i domaći usisači za prašinu »Vampireta« i »Progres«, a ni kalorifera nema dovoljno. No, s druge strane, u prodavaonicama ima dovoljno električnih glačala, aparata za pranje rublja i t.d. Velika je potražnja i za televizorima te je u planu da domaća proizvodnja do kraja siječnja da tržištu 5.000 komada prijemnika, što bi bilo dovoljno. Oni, koji namjeravaju kupiti radio - aparat - imaju naročito širok izbor. Uvoz, porast domaće proizvodnje (koja je u 9 mjeseci dala preko 175 tisuća prijemnika) te nešto niža potrošnja učinili su da na zalihama ima 5 do 6 puta više radioprijemnika svih vrsta nego prošle godine.

Kod metalne robe zalihe su krajem rujna bile za 13,7 posto veće nego u istom mjesecu 1957. »Lata«, »Rog«, »Partizan« i druge tvornice, dale su na tržište 77.144 komada bicikla tako da su se za-

lihe povećale za oko 17 posto (što još uvijek ne znači da je dovoljno). Za oko dva puta su povećane zalihe aluminijskog posuda, metalnog namještaja za oko 50 posto, dok peći i štednjaka — kojih je proizvedeno oko 15.300 tona — ima koliko i prošle godine. Međutim, zbog veće potrošnje, a pogotnije i manje proizvodnje, u ovom su se periodu znatno smanjile zalihe motocikla, emaljiranog i drugog posuda, pribora za jelo i t.d. No, kod nekih će se artikala intervencijom iz uvoza (pribor za jelo) stanje znatno popraviti.

Namještaja za sad ima i nema dovoljno. U 9 mjeseci industrija je proizvela 1,5 milijuna komadnog namještaja, te 72,5 tisuće garnitura kućnog namještaja, tako da su se zalihe povećale za 37, odnosno 50 posto. Međutim, to još uvijek nisu velike količine, obzirom na izvoz, nastup sezone i još neke druge faktore.

VELIKE ZALIHE MASTI I MARGARINA

Skladišta raspolažu s manjim zalihama tjestenina, konzerva povrća i riba a naročito šećera. Međutim, rezerve ostalih artikala prehrambene industrije — koja je povećala proizvodnju za 7 posto — su znatno veće. Tako su se povećale zalihe masti za oko 6 puta, kobasičarskih proizvoda 2,9 puta, margarina 3,8 puta te ulja dva puta. Veće su zalihe i bombona, slatkiša, umjetnih alkoholnih pića, mesnih konzervi i još nekih artikala.

Konačno, da ne zaboravimo ljude koji »bacaju novac u dim«. Ove su godine tvornice duhana povećale proizvodnju za 55 posto ali su i cijene cigareta porasle za 15 posto. Ljudi su zbog toga počeli nešto manje pušiti i zalihe su se — i pored velikog izvoza — povećale za 26 posto.

U svjetlosti ovih činjenica možemo ponoviti ono, što smo već rekli: tržište je u ovom najprometnijem periodu mnogo bolje opskrbljeno nego lani. Zalihe robe su — uglavnom — povećane, cijene stabilne. A to znači i dobar start u 1959. godini.

K. Dž.



Izmišljeni intervju sa statistikom

## BROJKE GOVORE O GRADOVIMA

Da budemo iskreni — ovo je izmišljeni intervju. U najboljem bi slučaju mogli reći, da vodimo razgovor s — brojčama. Jer, statističke nam brojke svojim suhoparnim jezikom mogu zaista toga mnogo kazati. Od njih ćemo pokušati doznati niz činjenica o 11 gradova, tzv. »srednje kategorije«: Dubrovniku, Bjelovaru, Karlovcu, Puli, Sisku, Slavonskom Brodu, Šibeniku, Varaždinu, Vinkovcima, Vukovaru i Zadru. Razgovor će se voditi o nekim — nadamo se — zanimljivim temama: stanovništvu, gradskom teritoriju, stambenoj situaciji, trgovini.

»ZIVOTNOG PROSTORA« NEMAJU SVI JEDNAKO

— Počnimo s osnovnim: poređajte nam jedanaest gradova o kojima je riječ po veličini.

— Sigurno ste htjeli reći po broju stanovnika. Nažalost, u ovom slučaju mi brojke nismo potpuno ažurne, jer poznajemo samo situaciju koja je vladala početkom prošle godine. Tada je od naših gradova »srednje kategorije« najviše stanovnika imala Pula — oko 32.000 Karlovac je sa 28.100 stanovnika bio na drugom mjestu, dok ostali gradovi znatnije zaostaju: Vinkovci imaju oko 21.600 građana, Varaždin 21.400, Šibenik 21.200, Dubrovnik 21.100, Sisak i Sl. Brod po 20.600, Vukovar 20.500, Zadar 18.100, dok Bjelovar na ovoj rang-listi drži zadnje mjesto s 11.400 stanovnika.

Međutim, drugi se redoslijed dohva kad usporedimo gradove po veličini gradskog teritorija. U tom je slučaju najveći Dubrovnik, koji se prostire na 2.916 hektara, dok je Karlovac i u ovom slučaju na drugom mjestu s 2.670 hektara. Ostali gradovi imaju: Sisak 2.503 ha, Pula 2.280, Sl. Brod 2.059, Šibenik 1.618, Vukovar 1.111, Zadar 817, Bjelovar 740, Vinkovci 705, a zadnji je Varaždin s 594 hektara gradskog teritorija.

— Znači, u raznim gradovima ljudi nemaju isti »životni prostor«?

— Naravno. Ako vas baš zanima, najviše ga imaju Dubrovčani, gdje na 1.000 stanovnika otpada 138,2 ha gradskog teritorija. S druge strane, Varaždinci su najskrućeniji; na njih 1.000 otpada svega 27,8 ha, a to je oko pet puta manje u usporedbi sa građanima »bisera Jadrana«. U Sisku na 1.000 stanovnika otpada 118,8 ha gradskog područja, Sl. Brodu 98, Karlovcu 95, Šibeniku 76,3, Puli 71,2, Bjelovaru 65, Vukovaru 54,2, Zadru 45,1 a Vinkovcima 32,6 ha.

BROJKE NA »STAMBENOM FRONTU«

— Da poredimo na uvijek aktualnu stambenu problematiku. Znađete li možda s koliko stanova raspolaže koji grad?

— Prvog dana 1958., dok ste vi sigurno još slavili Novu godinu, mi brojke smo izvidile situaciju na »stambenom frontu« i otkrili slijedeće: Tog je dana Pula raspolažala s ukupno 7.941 stanom, i 440.000 m<sup>2</sup> stambene površine, Karlovac s 6.862 stana, Sl. Brod 5.687, Sisak 5.062, Varaždin 4.901, Vinkovci 4.412, Vukovar 4.354, Šibenik 4.202, Dubrovnik 3.949, Zadar 3.870, a Bjelovar 3.660 stanova, čija je površina 185.000 m<sup>2</sup>. Zanimaju li vas možda koliko od tog broja otpada na garsonjere, jednosobne i dvosobne sobe ili možda. . .

— Ne, hvala, detalje ostavite za nekog drugog, već mi se i od ovih podataka pomalo vrti u glavi. Jedno ću vam priznati: vaši mi podaci o broju stanova ne mogu dati odgovor na pitanje, kakva je stambena kriza u pojedinom gradu. Imate li nekih podataka za to?

— Za statistiku nema tajni. Podijelimo li broj stanovnika s brojem stanova, dobit ćemo koliko ljudi dolazi na jedan stan. Tom se postupku, istina, mogu staviti neke primjedbe, ali on ipak daje osnovne pokazatelje.

— U redu, ne morate se ispričavati. Izadite sa činjenicama na svijetlo. . .

— Čini se da je situacija u Bjelovaru nešto povoljnija nego u ostalim gradovima. Tu, naime, na jedan stan dolazi 3,1 stanovnik.

(Ne zamjerite na onom 0,1 čovjeku, ali dozvolite nam da mi brojke prisvajamo pravo da operiramo i s djelovima ljudi!) S druge strane, u Dubrovniku na jedan stan dolaze prosječno 5,3 stanovnika, a to znači da je tu i stambena situacija teža. U Slavonskom Brodu na jedan stan dolazi prosječno 3,6 ljudi, a u Sisku 3,9.

Daljnji je redoslijed ovakav: u Puli na jedan stan dolaze 4 građanina, Karlovcu 4,1, Varaždinu 4,4, Zadru 4,6, Vukovaru 4,7, Vinkovcima 4,8 a Šibeniku 5 ljudi.

— Još samo jedno pitanje pa da okončamo s ovom temom. Koliko je prošle godine izgrađeno stanova i koliko soba? Nadam se da nisam postavio preteško pitanje. . .

— Ne, niste. U 1957. najviše je stanova izgrađeno u Karlovcu — ukupno 224 s 415 soba. To je prilično mnogo. Slijedi: Pula s 180 stanova i 418 soba, Sisak 147 (287) i Šibenik 128 (226). Ostali su izgradili manje od sto stanova. Konkretnije, to izgleda ovako: u Varaždinu je izgrađeno 94 stana s 202 sobe, Vinkovcima 93 (189), Dubrovniku 90 (217). Sl. Brodu 84

(167), Zadru 70 (137), Vukovaru 68 (121) i Bjelovaru 57 stanova sa 104 sobe.

KOLIKO TKO KUPUJE?

— Ipak vi brojke zamarate. Zato vas molim da sada budete što kraće. Recite nam u kojem gradu ljudi najviše kupuju?

— Budite jasniji: mislite li apsolutno ili relativno?

Ako se gleda ukupna vrijednost kupljene robe, onda je Karlovac na prvom mjestu. Lani je, naime, karlovačka trgovina na malo ostvarila promet od 5.029 milijuna dinara, od čega 1.403 milijuna otpada na prehrambene, a 3,626 milijuna dinara na ostale artikle. Prema veličini ukupnog prometa u maloprodaji slijede Pula s 4,161 milijunom dinara, Varaždin 3,765 milijuna, Sl. Brod 3,146, Šibenik 3,110, Zadar 2,908, Dubrovnik 2,731, Vinkovci 2,511, Vukovar 2,500, Sisak 2,474 i Bjelovar s prometom od 2,140 milijuna dinara.

Međutim, drugačija se slika dobiva ako se uspoređuje promet po jednom stanovniku. Onda ispada da Bjelovarčani kupuju najviše — prošle je godine na jednog stanovnika Bjelovara otpadao prosječni maloprodajni promet od 187.000 dinara. Na jednog Karlovačanina otpadao je promet od 179 hiljada dinara, Varaždina 176.000 dinara, Zadrana 161.000, Brođanina 153.000, Šibenčanina 146 hiljada, i Dubrovčanina 130.000 dinara. Promet po stanovniku iznosio je u Puli 128.000 dinara. Sigurno će vas u vezi sa tim zanimati i broj prodavaonica u pojedinom gradu, zaposlenost osoblja u trgovini i promet u veletrgovini?

— Ne, hvala, ne zanima me, a vjerujem ni većinu čitalaca. Za danas je i ovo bilo previše. Ostale stvari spremimo za drugi put. . .

Dž.

## Novogodišnji darovi

Još je samo petnaest dana do Nove godine! Djeca svaki dan ponovo broje koliko dana moraju čekati do dolaska Djeda Mraza. Vođe se dugi razgovori — jasno o darovima. Čuju se razne želje, ali i sumnje. Ako još niste odredili poklone koje ćete kupiti, dat ćemo vam malo ideja.

Poželjno je, da svaki bude darovan ne samo praktičnim stvarima koje su mu potrebne, kao na pr. odjeća, obuća i slično, već i igračkama ili knjigom i t.d. Neke igračke možemo i same izraditi. U svakom domaćinstvu pronaći ćemo ostatke raznih štofova, flaneli, krzna. Iz toga se mogu izraditi vrlo lijepe životinje: konjići, psići, mačkice, mali mede i t.d.

Obradovati ćemo dijete, a i sebe, ako nabavimo jedan koš, koji se obično upotrebljava za papir, ali nam može također poslužiti i za spremanje igračka. Možda će sedeti jete veseliti i košarici s rešenom, koju može nositi preko ramena kad ide u vrtić? Za malo veću djevojčicu izradit ćemo malu košaricu za šivaći pribor. Podstavimo je sa šarenim materijalom i prišijemo jastučić za igle i mali džepić za škarice i npr. stak. Sličan dar razveselit će i

baku, koja obično u porodici najviše šiva i plete.

Ne će nam oduzeti mnogo vremena, ako lutki sašijemo novu garderobu. Ako imamo i veću djecu, vrlo lijepi dar je svakako akvarij sa zlatnim ribicama ili možda češljugar u krletci. To će ih vrlo obradovati i rado će preuzeti brigu oko čišćenja i hranjenja.

Za djecu od 4-5 godina nabavimo razne kocke, kojima se slažu slike, ili kocke raznih oblika, iz kojih se da svašta izgraditi. Njih će razveseliti također pastele i crtanka, na kojoj će moći slobodno crtati što žele. Djeca vole praviti i male kućice, aviončice iz plastelina. Školska djeca često žele spomenare, razne knjige, albume, vodene boje i slično. Djecaći su uvijek spremni piliti malim pilicama, a neke, kao male konstruktore veseli »Mehanotehnika«. Kćerku od 15-16 godina obradovati ćemo kakvim lijepim šalom ili kapom. Možda ona želi nešto naročito. Ukoliko imate radio-gramofon, kupimo stakal za ploče jer su one obično najčešći slušači ploča.

No, osim igračka, svaka mama priredit će svojoj djeci s mnogo

liubavi i strpljenja kapice, šalove rukavice, i razne druge potrebne predmete. Veliko bi veselje bilo, da svima ispletemo u raznim bojama papuče. Na svaki način, nastojmo to uraditi dok djeca spavaju ili su u školi.

Ne zaboravimo i ostale ukućane. Znamo već što kome treba, a i što želi. Torba, kravata, šal, cigaret-doza, lijepi notesi — kalendara, torbice za ključeve i t.d. uvijek će razveseliti muške članove obitelji. Sjetimo se i na njihovu najdražu razonodu (fotoamater, radio amater, čitanje, izradivanje raznih predmeta). Popunimo njihovu radionicu, odnosno biblioteku i slično!

Baku ćemo razveseliti ugodnim šalom, kojim se može ogrnuti dok plete i šiva, da ju ne sebu leđa, a bit će zadovoljna i vunenim papučama za krevet, jer si ne može ugrijati noge. Pa i djedu moramo prirediti nešto što će ga obradovati: duhan odnosno cigarete, lutu ili špic, kakve tople čarape i slično.

Dobro promislmo i odlučimo, a onda nastojmo što prije sve prirediti ili kupiti, jer Nova godina stiže uvijek prebrzo.

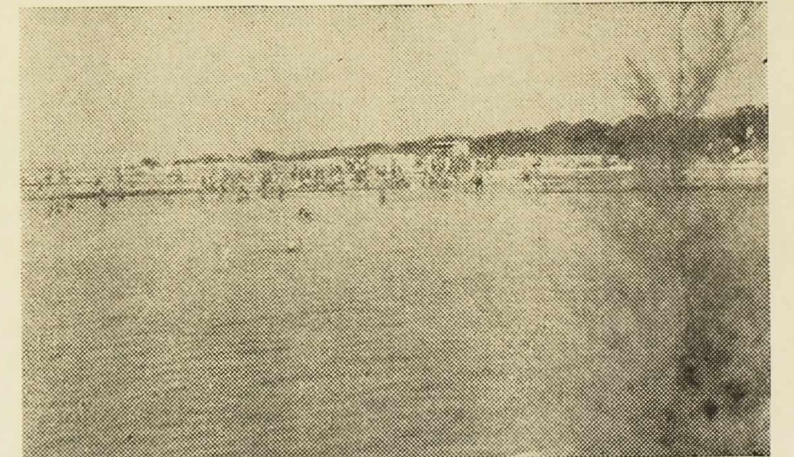
## POZNAJETE LI SVOJ KRAJ?

Nagradu dobio Knin

Za prošlu objavljenu nagradnu fotografiju povećan je interes kod naših čitalaca. Ovoga puta bio je veći broj natjecatelja sa područja šibenskog kotara. Točan odgovor objavljene fotografije glasi: Konačište Željčičara u Kninu. Vučenju Ždrijeba izvršila je Dunja Čala, učenica VI. razreda I. osmogodišnje škole u Šibeniku.

Nagradu od 1000 dinara dobio je VELJKO PRČIĆ, učenik VI. razreda narodne osnovne škole u Kninu.

U ovom broju objavljujemo nagradni kupon broj 10. Rok za dostavu kupona je utorka 23. prosinca 1958. na adresu: »Šibenski list« — Šibenik, Jelke Bučić 5.



Gdje se nalazi ovo kupalište?

NAGRADNI KUPON 10

Odgovor

Ime

Adresa

»Šibenski list«



# Novosti iz naših općina

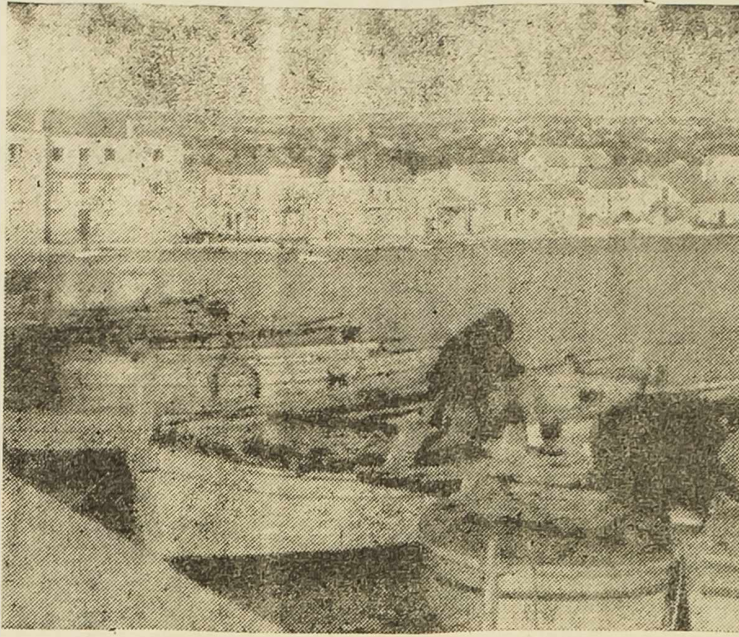
## Savjetovanje o izvodenju nastave materinjeg jezika

Prošle subote, na inicijativu Savjeta za školstvo Narodnog odbora općine Knin, održano je u općinskoj vijećnici savjetovanje o unapređenju pismenosti i izvodenju nastave materinjeg jezika u općeobrazovnim školama. Savjetovanju su prisustvovali upravitelji osnovnih škola te učitelji i nastavnici koji predaju ovaj predmet.

Na posljednjoj sjednici Savjeta za školstvo, konstatirano je da stanje pismenosti učenika općeobrazovnih škola ne zadovoljava, pa je odlučeno, da se problem ra-

spravi na širem skupu prosvjetnih radnika.

Na osnovu izlaganja prof. Zlatka Jakića, predsjednika Savjeta za školstvo, i analize postojećeg stanja u okviru izvodenja nastave hrvatskog ili srpskog jezika u osnovnim školama na području kninske općine, u toku diskusije razmotreni su uzroci nezadovoljavajućeg nivoa pismenosti učenika. Na osnovu toga donijeti su odgovarajući zaključci radi poduzimanja mjera za poboljšanje izvodenja nastave materinjeg jezika. (M)



Primošten

## Na zajedničkom poslu

### Betinjani su gradili brodogradilište a ono je mijenjalo selo i ljude

Betina, decembra.

Skverovi su davno bili kruh mnogih Betinjana. Mještani će strancu objasniti da na Oštroj panti, na domak sela već punih 200 godina cvile pile, udaraju »šašake«, topi se katran i povijaju drvene oplata. Otac na sina, majstor na šegrtu »prenosili su umijeće svog zanata. Često je u Betinu navraćao trgovac iz Trsta, Rijeke, Šibenika, Kotara... naručivao kod Filipovih, i kako su se sve zvali dobar i jeftin brod do 100 tona najviše. Maleni su bili ti skverovi i zanatski neproduktivni.

Ozbiljnije konkurencije nije bilo. Žena je bila »kapo« u obitelji, radeći u polju, zalijevajući kupus »pomidore«, odlazeći na Modrave i Kornate »čupati« masline. Jedno s drugim - ruku na srce - i nije bilo loše. Nakon rata jedna odluka Narodnog odbora kotara Šibenik značila je osjetljivu prekretnicu za privredni razvoj mje-

sta i otoka. U Betini je, naime, osnovano Brodogradilište, prešavši od zanatskog na industrijski način privređivanja. Prijelaz, iako postepen i težak, značio je ne samo promjenu u organizaciji posla samog poduzeća nego su se promjene vidno odrazile i na život sela.

### Niču novi navozi

Skver je iz godine u godinu mijenjao svoju fizionomiju. Proradila je nova električna centrala, bravarsko - mehaničarska radionica, produžena je obala. Nekoliko manjih navoza zamijenili su oni s jačim kapacitetom. Danas ih ima četiri s 80 metara dugim saonicama za izvlačenje i gradnju brodova i do 700 tona nosivosti. U međuvremenu montirana su električna vitla, tradicionalan povik »oruk« otišao je za uvijek u nepovrat. Dosađ je »pravu građanstva« dobilo više velikih plovnih jedinica. Zuljeve ruke - Betinskih majstora ispričat će vam čitavu jednu historiju o »Vinodolu«, »Jadrini«, »Brseću«, »Lopud«, »Foki«... o kočama Istarskog poduzeća »Zvijezda«, o lakim politiranim sportskim čamcima za američko tržište... Ove godine otpočelo se s gradnjom pet novih brodova - kočara, najmodernijih ribarskih brodova izgrađenih dosad u Jugoslaviji.

Sve dosadašnje investicije za proširenje i rekonstrukciju brodogradilišta poduzeće je uglavnom uložilo iz vlastitih fondova. Prije kratkog vremena izgrađena je nova upravna zgrada, osnovan konstrukcioni biro i štosta drugo. Svojevremeno je bio odobren kredit u visini od 144 milijuna dinara za modernizaciju i nabavku savremenijih osnovnih i obrtnih sredstava, ali on, uslijed nerazumljivih razloga nije u cijelosti stavljen na korištenje. Za normalan rad poduzeća još mnogo toga nedostaje, naročito što se tiče tehničke opreme. Pa ipak teškoća je iz dana u dan sve manje, zahvaljujući u-

pravo nastojanjima čitavog kolektiva. Dok su ranije građeni samo manji drveni brodovi, danas se prave željezni, a planirana je izrada aluminijskih plovnih jedinica. Od nekadašnjih 40 radnika, poduzeće sada zapošljava preko 130 ljudi iz Betine, Murtera, Pirovca, Jezera i ostalih mjesta. Brodogradilište stipendiranjem vodi računa o stručnom kadru, a ima i slučajeve da se postojeći stručnjaci šalju na specijalizaciju u veća brodogradilišta i industrijske pogone u Hrvatskoj.

Osobito je karakteristično, što, uostalom, i nije teško uočiti, da

je Brodogradilište znatno utjecalo na razvitak sela i ljudi u njemu. To je zapravo nerazdvojiva cjelina, primjer suradnje i obostranog razvitka, koje se očituje na svim poljima društvenog, privrednog i političkog života mjesta i otoka.

### Mijenja se lice mjesta

Uz pomoć Brodogradilišta vječni mrak razbilo je treperenje ulične žarulje, svako jutro domaćicama ljubezno nazdravi »dobro« jutro« spikerica Zagrebačke radio stanice, nerijetko se ukopča pegla i mnogo čega još. Mještani sada uz pomoć susjednih sela tiješnjanske općine prikupljaju sredstva za instaliranje visokonaponskog dalekovođa.

Zadružni dom je najveća, za seoske prilike monumentalna građevina, kino-predstave u njemu nisu baš rijetke, radi i čitaonica, Poseban događaj u selu predstavljalo je prošlogodišnje otvorenje Doma sindikalne podružnice, na mjestu gdje je prije bila gostionica. U Betini sam čuo, da je za nabavku radio-aparata i dijelova inventara Doma čitav kolektiv jedne nedjelje pretvorio u radni dan. Tu se omladinci pa i stariji ljudi pred večer zabavljaju uz šah, novine, publikacije, knjige i ostalo.

Postepeno jačanje ekonomske situacije uslovalo je i razvitak mjesnog turizma. Istina, Betina nema mnogo pogodnih plaža, ali se zato u susjednom Murteru nalaze poznate plaže »Slanica«, u Betini postoji Turističko društvo, koje uz pomoć svojih članova, opet brodogradilišnih radnika radi na komunalnom uređenju mjesta. Njihovom zaslugom popravljena je cesta do Tijesnog, tako da svakog jutra Betinjani mogu putovati prema volji - autobusom ili brodom.

Sve je to postignuto zalaganjem svakog člana Brodogradilišta - svakog Betinjana.

Betina živi veselim taktom sadašnjice.

Milan Mudronja

## Skupština Općinskog sindikalnog vijeća Knin

# Raznolika aktivnost

U nedjelju je u Kninu održana godišnja skupština Općinskog sindikalnog vijeća, kojoj su pored delegata prisustvovali Nikica Dmitrović, potpredsjednik NO kotara, Ivo Ninić, predsjednik Kotarskog sindikalnog vijeća i Pero Tanjga, sekretar općinskog komiteta SK Knin.

Izvještaj o radu podnio je Petar Macura, predsjednik općinskog vijeća.

Sindikalno vijeće kao politička, ekonomska i društvena organizacija razvilo je obiman i raznolik rad, obračunajući posebnu pažnju odgovornoj strani i brizi za ljude.

Pri vijeću djeluje Radničko sveučilište, koje je pokrenulo različite vdove obrazovanja radnika, kao i seminare za članove radničkih savjeta. U prvoj polovini ove godine radili su kursevi za stručno uzdizanje radnika i za sticanje viših kvalifikacija. Ove jeseni postavljeno je s novim kursovima. Pored razvijanja radničkih savjeta, vijeće je pokazivalo poseban interes i pratilo rad pogonskih savjeta u onim privrednim organizacijama, gdje su ova tijela osnovana.

Pokretana je akcija da se riješi problem društvene ishrane radnika, ali zbog pomanjkanja prikladnih prostorija ova zamisao nije se do sada mogla ostvariti. Međutim, radnički savjet Tvornice vijeska i njihova sindikalna podružnica, privode kraju akciju za otvaranje tvorničkog radničkog restorana.

Vijeće je povoljno riješilo veći broj žalbi. A sindikalne podružnice su od 160 žalbi, 140 riješile u korist radnika.

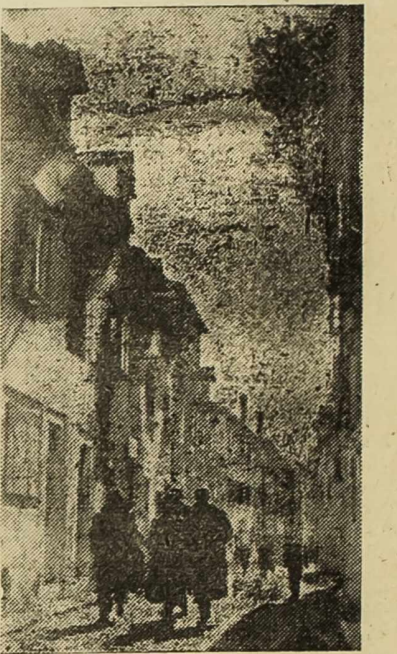
U daljem radu skupštine i izlaganju mnogih diskutanata bilo je govora o produktivnosti rada i čuvanju društvene imovine, o slabostima i nedostacima tarinfe politike, kao i o stambenom pitanju. Bilo je kritike na poslovanje trgovačkih poduzeća, koji nisu bili operativni u snabdijevanju građana i osiguranju zimnice. Umjesto da se time bave specijalizirana

trgovačka poduzeća, sindikalne organizacije upućivale su širom zemlje svoje članove, radi nabavke pojedinih artikala.

Pojedini diskutanti istakli su problem prekomjernih bolovanja radnika do 7 dana, uskraćivanje prava na godišnji odmor i nepridržavanje propisa o higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama, kao i pojave nepravilnog odnosa nekih poslodavaca prema učenicima u privredi.

Pored delegata na skupštini Općinskog sindikalnog vijeća govorili su Pero Tanjga i Ivo Ninić.

Na kraju je izvršen izbor novog plenuma, koji se sastoji od 25 članova i delegata za skupštinu Kotarskog sindikalnog vijeća, dok je Perić Krste izabran za delegata za IV. kongres Saveza sindikata Jugoslavije. (M)



Skradin

## Da li će Promina dobiti vinarski podrum?

Sve brži razvoj vinogradarstva nužno je zahtijevao izgradnju vinarskog podruma u Promini. O izgradnji podruma govori se već dvije godine, ali tek do sada sve ostalo na riječima. OPZ još uvijek drži vino u slabim, primitivnim konobama, pa zato kvarenja nisu rijetkost.

Zadruge ne vrši otkup vina od individualnih proizvođača - seljaka, jer nema gdje da ga smjesti.

Zato je zadruge pod pritiskom seljaka, a i zbog očite potrebe, opet pokrenula pitanje podruma.

I - uspjela je, Zadruge je, naime, od NO kotara dobila kredit od 22 milijuna dinara za preuređenje postojećeg vinarskog podruma u Oklaju.

Ovaj podrum datira od 1933. godine, ali ni kapacitetom ni unutarjarnim uređajem ne zadovoljava. Zato je odlučeno, da se ovaj podrum preuredi. Drvene bačve bi se zamijenile betonskim cisternama, a kapacitet bi se time povećao od 15 na 43 vagona vina. Osim toga, podrum bi bio snabdjeven svim modernim uređajima. Podrum bi služio, ne kao skladište, već kao baza za uzgoj mladih vina. Računajući na dobrurodu prominskih vina, računalo se, da bi ovako preuređen podrum zadovoljio.

Ali, sad je iskrslo jedno novo pitanje.

Naime, da bi se podrum preuređio trebao bi se proširiti i na o-

kolno dvorište. Međutim, vlasnik dvorišta Jere Čorić ne da dvorište. On kao odštetu za dvorište traži neke komade zemlje, a koji su mu agrarnim zakonom oduzeti, kao suvišni. On je poslao molbu na zadrugu. Kako će se stvar završiti to je pitanje, ali za sada je ovako: »Zadruge ne da što vlasnik traži, a vlasnik se ne zadovoljava s onim što zadruge daje.

Rasprava traje, a ostaje samo jedno: »Podrum se ne preuređuje«. Možda će ovaj spor završiti nekim kompromisom.

Želimo ipak samo jedno, a to je, da otpočne izgradnja podruma, što će, nadamo se, i biti. (JC)

### DOPREMLJEN NOVI TRANSFORMATOR

Poduzeće »Elektroprenos« dobilo je, ovih dana novi transformator marke »Siemens« iz Njemačke. Transformator će biti smješten u Trafo stanicu Bilice. On će raditi paralelno s ostala dva, koja se već nalaze u pogonu. Težina transformatora je oko 69 tona, napon 110.000/30.000 volti a snaga 18 mega volt ampera kod normalnog hlađenja i 30 mega volt ampera kod prisilnog hlađenja. Montaža će početi uskoro. Taj transformator, kao i ostala dva služiti će za potrebe Šibenskog industrijskog bazena.

## Komisija za radne odnose građevnog poduzeća »RAD« - Šibenik

### raspisuje NATJEČAJ

ZA RADNA MJESTA:

1. GLAVNOG KNJIGOVOĐE - potrebna srednja stručna sprema sa najmanje 10 godina službe u struci od čega na dužnosti samostalnog knjigovođe najmanje 3 godine;
  2. BLAGAJNIKA PODUZEĆA - potrebna srednja stručna sprema sa 5 godina službe u administraciji i najmanje 1 godina dana na dužnosti blagajnika.
- Plaća po tarifnom pravilniku poduzeća.
- Kandidati koji ispunjavaju navedene uvjete, mogu podnijeti pismenu molbu uz kraću biografiju i potrebnu dokumentaciju Sekretarijatu poduzeća najkasnije do 31. XII. 1958. g.

## Plodan rad kninskih izviđača

Malu je u Kninu organizacija koje rade s omladinom i pionirima, a da se mogu istaknuti tako plodnim i svestranim radom kao Odred izviđača i planinki. Zbog toga ovo društvo uživa u gradu veliki ugled, i zato se na godišnjoj skupštini mogla zapaziti tako velika posjeta, ne samo članstva, već i roditelja, te mnogih prijatelja i simpatizera.

Spomenut ćemo samo neke vidove aktivnosti kninskih izviđača.

Održano je 37 izleta sa 522 učesnika, zatim dva veoma uspješna propagandna logorovanja u okviru

proslave državnih i narodnih praznika. Oba logora privukla su novu djecu u organizaciju. Kninjani su učestvovali na zborovanju izviđača Dalmacije u Solinu. Jedna od novih akcija bila je zimovanje od novih akcija bila je zimovanje odreda, skupa s članovima šibenskog odreda, u trajanju od 13 dana.

Pored toga, odred je vodio posebnu brigu o školovanju kadrova, tako je kurs za vodnika u Splitu pohadalo šest članova, a na sazevnem tečaju u Zirovnici, za vođe četa, sudjelovalo je troje članova. Veza odreda i roditelja bila je česta i vrlo korisna. Održano je 15 roditeljskih sastanaka.

Jedna od najuspješnijih akcija odreda bilo je organiziranje 20-dnevnog logorovanja u Ostrovcu na Uni, na kome je bilo okupljeno 30 članova, izviđača, planinki poletaraca i pčelica. Na logorovanju u kraju prirodnih ljepota odvijalo se bogat i bujan izviđački život, tšpunjen izviđačkim znanjima, vještinama, izletima i pohodima, te upoznavanjem prirode i historije kraja. Tom prilikom kninski izviđači sudjelovali su u radnoj akciji popravljajući seoski put u dužini od preko 200 metara. Na logorovanju je priznato 57 vještinstava.

Sada kninski odred broji 135 članova, bez članova uprave i savjeta. Po kategorijama najbrojniji su poljetarci, koji čine preko polovine cjelokupnog članstva. Jedan od narednih zadataka kninskog odreda, je formiranje četa izviđača u Kistanjama. (M)

## Vijesti iz Ervenika

U Erveniku je održana godišnja konferencija Narodne omladine, na kojoj je izabrano novo rukovodstvo. Poslije konferencije održano je i rad među omladinicima. Oni se svake večeri sastaju u prostorijama Zadružnog doma, gdje provode svoje slobodno vrijeme. Njihova kulturno umjetnička grupa izvela je već jednu vrlo uspješnu priredbu. (S)

Uoči Nove godine održat će se na području Ervenika dvije priredbe, jedna u Kočeviću, a druga u dvorani Zadružnog doma. Pripreme su u toku. Priredbu u Kočeviću izvest će Omladinsko društvo, a u Erveniku novoosnovana kulturno umjetnička grupa.

U svim organizacijama Narodne omladine već su održane godišnje konferencije. Još uvijek velik broj mladića i djevojaka nije učlanjen u omladinsku organizaciju. Odlučeno je, da se i u tom pravcu poduzmu odgovarajuće mjere.

Sada se vrše pripreme za Općinsku konferenciju Narodne omladine, koja će se održati 21. o. m. u Kistanjama. (S)

Rad sektorske ambulante u Erveniku mnogo je bolji u posljednje vrijeme. Ambulanta je dobila posebne prostorije u Zadružnom domu. Sada redovito, svakog četvrtka dolazi liječnik iz Kistanja i vrši pregled pacijenata. (S)

Zadružni savjet OPZ Ervenik nedavno je održao sastanak, na kojem je donesena odluka o ukidanju gostionice, koju je dosad držala Poljoprivredna zadruga. (S)

## Oglašujte u u »ŠIBENSKOM LISTU«

## U očekivanju struje

Čučevljani već duže vremena očekuju električno svjetlo. Postavljeni su stupovi i žice pa čak i sijalice. Mještani su za sve to utrošili mnogo materijalnih sredstava. Neka domaćinstva dala su više od 50.000 dinara. U toj akciji prednjačili su članovi SRZ »Stivo Karanović«. U tome im je pomogla Hidrocentrala Manojlovac i Narodni odbor općine. Sve je spremno, ali struje još nema. (S)

I. Šekuljica



## ŠIBENIK KROZ TJEDAN

## NARODNO KAZALISTE

Srijeda, 17. XII. — Nušić: GOSPODA MINISTARKA — predstava za dake Gimnazije. Početak u 9.45 sati.

Čopić: DOŽIVLJAJI NIKOLETINE BURSACA — predstava za učenike u privredi. Početak u 16 sati.

Četvrtak, 18. XII. Nušić: GOSPODA MINISTARKA — početak u 19.30 sati.

Petak, 19. XII. — Roksandić: KULA BABILONSKA — predstava za učenike u Drišnu. Početak u 16 sati.

Roksandić: KULA BABILONSKA — predstava za građanstvo u Drišnu. Početak u 19.30 sati.

Subota, 20. XII. — Nušić: GOSPODA MINISTARKA — predstava za Dom JNA. Početak u 19.30 sati.

Nedjelja, 21. XII. — Moris: DRVENI TANJUR — početak u 19.30 sati.

Ponedjeljak, 22. XII. — Čopić: DOŽIVLJAJI NIKOLETINE BURSACA — predstava za I. osmogodišnju školu. Početak u 10.30 sati.

Utorak, 23. XII. — Čopić: DOŽIVLJAJI NIKOLETINE BURSACA — predstava za učenike u privredi. Početak u 8 sati.

## KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera sovjetskog filma — PREDMET 306 — (do 18. XII.)

Američki kolor film u cinemascopeu — INDIJANSKI BORAC. (19. do 21. XII.)

Gostovanje Jugoslavenske kinoteke s njemačkim filmom — DUNJA, POŠTAREVA KCI — (22. do 23. XII.)

SLOBODA: premijera američkog filma — KOBNA NEZNANKA — (do 19. XII.)

Premijera sovjetskog filma u boji — VASA ŽELJEZNOVA — (20-23. XII.)

## DEŽURNE LJEKARNE

Do 20. XII. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

Od 21-24. XII. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

## MATICNI URED

## RODENI

Nada, kći Marijana i Radoslava Cukrov; Nikica, sin Ivana i Marije Vranjić; Ines, kći Ivana i Milice Matošić; Dunja, kći Grge i Ike Pačić; Dragica, kći Kažimira i Tereze Čičmir-Burić; Miro, sin Ante i Marije Zaja; Damir, sin Bože i Ruže Burić; Mirjana, kći Njegoslava i Dušanke Lalić; Ranko, sin Josipa i Marije Mikuličić; Silva, kći Mrša Radivoja i Roca Rosande; Marko, sin Zarka i Ane Marasović; Branka, kći Radoslava i Nede Brkić; Željko, sin Ivana i Milke Mrša; Vlade, sin Mira i Milke Ban; Silveva, kći Jose i Mire Burić; Zvonko, sin Mirke i Tone Guljin; Silvana, kći Ante i Kristine Matošić; Edita, kći Grozdanić Mate i Cukrov Antice; Senkul, sin Miljenka i Božice Lapov; Nada, kći Vjekoslava i Mare Morić-Gluvičić; Neven, sin Ante i Josipe Bolanča; Goran, sin Vojislava i Terezije Pelečić; Frane, sin Ive i Boje Nimac; Dušanka, kći Špire i Gojke Skočić; Tomislav, sin Blaža i Milenke Jurleka; Željko, sin Mirke i Stojke Džepina; Davorka, kći Vinke i Ivanice Gracin; Rada, kći Jakova i Tone Slavica; Anka, kći Tanfara Anke; Senka, kći Tome i Božice Pešić; Branko, sin Srečka i Emilije Jurković; Gordana, kći Anđela i Marije Škugor; Boris, sin Ostoje i Marije Dvžac; Ante, sin Grge i Božice Bulat; Zvonko, sin Bože i Kate Brajković; Branko, sin Ivana i Berislave Jelić; Milka, kći Vasilja i Stane Miljević; Živko, sin Šime i Ike Pešić; Momčilo, sin Todora i Draginje Mandić; Ivan, sin Filipa i Milice Čičmir i Anka, kći Štipe i Boje Bilac.

## VJENČANI

Dunatov Radoslav, trgovac — Berović Rozarija, trg. pomoćnik; Kaloper Nikola, radnik — Mišura Marija, radnica; Petković Tomislav, željezničar — Pavić Ljubica, radnica; Trklja Zarko, radnik — Marić Veselka, radnica; Štrkalj Damir, frezer — Peći Jelena, diplomirana primalja; Crnogača Roko, električar — Kovač Marija, službenik; Magaš Ivan, konobar — Plenča Mirjana, domaćica; Arđalić Ilija, tokar — Vranković Lena, službenik i Perica Mate, elektro-tehničar — Rupić Milena, domaćica.

## UMRLI

Aras Oršula rođena Mrša, stara 73 godine; Baranović Ante pok. Frane, star 73 godine; Brajković Zvonko Božin, star 15 dana; Piplović Matija pk. Ante, stara 62 godine; Cvitanović Marija rođena Berović, stara 50 godina i Šerkić Ante Matin, star 6 mjeseci.

## GRADSKA KRONIKA

## Fuzija „Ranke“ i „Voća“

Da bi šibenska tržnica preko cijele godine bila opskrbljena dovoljnim količinama poljoprivrednih proizvoda potrebna je jedna jača privredna organizacija, koja će imati široki djelokrug. Zato već sada organi Narodnog odbora općine Šibenik i Trgovinske komore vrše pripreme za fuziju poduzeća za snabdijevanje grada poljoprivrednim proizvodima. To su dva maloprodajna poduzeća »Voće« i »Ranka«. Ako ne bude nepredviđenih poteškoća njihovoj zajedničkoj poslovanje počet će u siječnju slijedeće godine. Novosnovano poduzeće poslovat će na veletrgovačkom principu. Ono će imati istu ulogu kao i sadašnja dva poduzeća.

## Ekspresna pruga pristajat će u Šibeniku

Ekspresna parobrodarska pruga Venecija - Dubrovnik - Pirej, koja će saobraćati od 31. V. do 3. X. iduće godine, pristajat će, u povratku u šibenskoj luci.

Zanimanje građana za ovu prugu je veliko. To je najpogodnija veza od svih brzih pruga. Ta ekspresna pruga dolaziti će u šibensku luku oko 12 sati, a sve ostale brze pruge dolaze u nezgodno vrijeme, u noći.

Budući da, ne postoje nikakve veće zapreke, da ekspresna pruga dolazi u našu luku i u polasku Narodni odbor općine zatražio je od nadležnih organa, da ekspresna pruga Venecija - Pirej pristaje u šibenskoj luci i u polasku. U odlasku pruga bi došla u luku u 7 sati ujutro.

Građani Šibenika, koji namjeravaju putovati ovom prugom nadaju se, da će se to pitanje povoljno riješiti.

Na ovoj pruzi saobraćat će motorni brod »Jadrana«. (Z)

## KONFERENCIJA OMLADINE UČITELJSKE ŠKOLE

U prostorijama Društvenog doma održana je, 11. o. m. izvannodna konferencija omladine Učiteljske škole, kojoj su prisustvovali osim profesora drugovi: Slavko Vrančić, predsjednik općinskog komiteta NOH-e Šibenik i član općinskog komiteta NO Vinko Buias. U referatu su izneseni uspjesi i nedostaci u ovoj školskoj godini. Najveći uspjeh postila je omladina na gradnji olivačkog bazena i pošumljavanju Šubičevca. U referatu je istaknut i slab rad literature, što ne znači, da je njen rad potpuno zamro. Pohvaljena je dramska sekcija pod vodstvom Miroslava Ležaja.

U diskusiji, je učestvovao i drug Slavko Vrančić, koji je između ostaloga predložio slabu suradnju između srednjoškolske, radničke i seoske omladine.

Na kraju je izabrano 12 delegata za godišnju konferenciju NOH-e Šibenik. (MR)

## ZAHVALE

U našoj teškoj nesreći, koja nas je zadesila bolešću i smrću naše dobre, plemenite i nezaboravne supruge, majke, sestre, bake i punice

## CVITANOVIĆ MARIJE

bili smo okruženi ljubavlju naših dobrih i vjernih prijatelja, rođaka i znanaca.

Izražavamo našu duboku zahvalnost Merlaku dr. Ivi, Kneževiću dr. Mirku, kao i šefu internog odjela i ženskog odjela Opće bolnice Šibenik Ivanoviću dr. Nikoli i Zaninoviću dr. Mirku, kao i medicinskom osoblju odjela, koji su se svesrdno zalagali oko mlađe nam pokojnice. Isto tako punu zahvalnost odajemo i bolesnicima sebe br. 2 za ukazanu pomoć i pažnju, te svima onima, koji su nam na razne načine ukazali pomoć i mišu nam pokojnicu otpitali na vječni počinak.

Ožalošćen suprug Dunko i djeca Vinka i Nikiša

Zahvaljujem dr. Ivanu Gurduliću, koji je hitno opremio moju ženu u bolnicu. Na osobit način zahvaljujem dru Srećku Postružiću, ušefu ginekološkog odjeljenja, koji se zauzeo za bolesnicu, te hitno izveo uspješnu operaciju. Nikola Burtina, radnik Tvornice elektroda i ferolegura

## MALI OGLASNIK

Zbog selidbe prodajem novu spavaću sobu i dječji krevet. Adresa u upravi lista.

Do ovog prijedloga došlo se na osnovu analiza, koje su pokazale, da su dva maloprodajna poduzeća za snabdijevanje grada suvišna jer ona opskrbljuju oko 30.000 potrošača.

Novosnovano poduzeće riješit će nekoliko vrlo važnih problema. Ono će imati ulogu opskrbljivača kninske, driške i šibenske tržnice. U tome će mu od neobično velike koristi biti skladište na Ražinama, u kojem će se moći smjestiti oko 250 vagona raznih poljoprivrednih proizvoda. Da će to novosnovano poduzeće s uspjehom djelovati, garancija su nam i mjere SIV-a, koje daju pravo kontrole i uvid u poslovanje Narodnom odboru.

Potreba za osnivanje takvog poduzeća je velika. Zato se i prišlo razmatranju tih mogućnosti, a konačnu riječ dat će općina i kotar Šibenik.

\*\*\*

Već sada, prije glavne sezone poljoprivrednih proizvoda šibenska poduzeća za prodaju voća i povrća »Voće« i »Ranka« vrše pripreme oko ugovaranja za isporuku poljoprivrednih proizvoda (voća i povrća) od poljoprivrednih zadruga s područja zadarskog i šibenskog kotara i poljoprivrednih dobara »Vrana« i »Smilčić«. S predstavnicima zadarskog kotara količine za isporuku su načelno ugovorene. Uskoro će se prići ugovaranju i s poljoprivrednim zadrugama kotara Šibenik.

Ovakvim načinom suradnje između poduzeća i poljoprivrednih proizvođača omogućeno je, da se tokom cijele godine na tržnicu

moju dopremiti dovoljne količine poljoprivrednih proizvoda. S druge strane, proizvođačima je zagarantirana prodaja svih ugovorenih proizvoda. Tim ugovorima određene su i otkupne cijene pojedinih poljoprivrednih proizvoda, koji budu dopremljeni na tržnicu u različitoj dobi sezone. Otkupne cijene će biti jedinstvene. Tako na primjer, cijena za kupus kretat će se između 12 i 40 dinara, krumpir 20 i 50 i t.d., a cijena prvom stolnom grožđu bit će najviše 80 dinara.

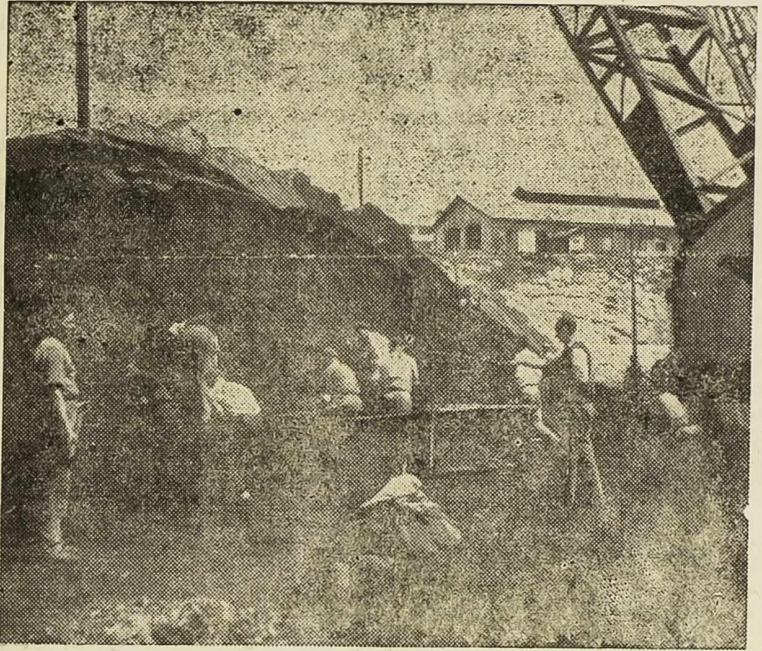
Za izvršenje kupoprodajnih ugovora poduzećima garantira NO općine i kotara Šibenik, odnosno NO kotara Zadar. (Z)

## Dvije nove prodavaonice

U Ulici 12. kolovoza 1941. radi se na uređenju dviju novih prodavaonica.

»Gradski magazin« uređuje prodavaonica za galanterijsku robu u kući broj 7, gdje se prije nalazila prodavaonica pokućstva. Radovi na uređenju traju već nekoliko mjeseci. Očekuje se, da će prodavaonica biti otvorena oko Nove godine.

U istoj ulici, broj 15, u bivšim prostorijama kluba prosvjetnih radnika »Vinko Maglica« poduzeće za izradu i prodaju odjevnih predmeta »Revija« počelo je prije nekoliko dana uređenje prostorija. Tu će se nalaziti prodavaonica i radionica odjevnih predmeta.



Iz šibenske luke

## Suradnja tvornice i škole

Daci Učiteljske škole organizirali su ove godine nekoliko posjeta tvornicama i ustanovama, na području našeg i drugih kotara.

Učenici drugog razreda najprije su posjetili zadarsku Tvornicu duhana, zatim Tvornicu elektroda i ferolegura u Crnici, te poduzeće »Stampac« u Šibeniku, dok su učenici trećeg razreda posjetili TLM »Boris Kidrić« u Ražinama, gdje su razgledali postrojenja i upoznali način proizvodnje.

Do kraja ove školske godine učenici drugih razreda posjetit će Tvornicu aluminijske u Lozovcu, a

predviđa se posjet tvornici plastičnih masa »Jugovinik« u Kaštel Sućurcu. (MR)

## Više od 1100 omladinaca na radnim akcijama

U vremenu od 8-13. XI. školske brigade postigle su dobre rezultate. U tom razdoblju na basenu je radilo 208 učenika i dalo 728 dobrovoljnih radnih sati. Oni su iskopalili 278 vagoneta zemlje. Na pošumljavanju i uređenju »Tanajek« 155 omladinaca dalo je 564 dobrovoljna radna sata koji su iskopalili 700 jama za boriće, i prenijeli 2505 barela kamena i zemlje za aleje i cvjetnjake. Ukupno je radlo 363 omladinaca i dalo 1292 dobrovoljna radna sata.

U vremenu od 24. XI. do 13. XII. u 17 radnih dana na lokalnim radnim akcijama učestvovalo je na gradnji basena 651 omladinac, a dano je 2235 dobrovoljnih sati, i skopano je 815 vagoneta zemlje, ili 407,5 kubika, a na pošumljavanju je učestvovalo 485 omladinaca, koji su dali 1747 dobrovoljnih sati, iskopalili 2475 jama za boriće. Ukupno je, do sada učestvovalo 1136 omladinaca i omladinici, koji su dali 3982 dobrovoljna radna sata.

Na radovima učestvuje 9 brigada, a najbolje rezultate postigli su: u prvom tjednu škola učenika

## PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče!

— Odnija je vrag! — zapiva jedan.  
— I ja kažen — privati drugi.  
— Koga? — treći će.  
— Zimu — lanu oba u isti glas.  
— Zašto zimu, kad joj je došlo vrijeme?!  
— Mogla je čekati.  
— Šta?  
— Da se snađu.  
— Ko?  
— Oni od poduzeća.  
— U čemu?  
— U nabavki drva i garbuna.  
— Pa, ima drva.  
— Di?  
— Vožu se po gradu.  
— Ali to nisu od poduzeća.  
— Nego?  
— Po privatnoj liniji.  
— Pa šta onda! Kad goru, ne govori jesu li došla »privatno« oli priko poduzeća.  
— A kad plaćaš?  
— To je stvar škaršele. . .

I tako, ostali smo bez drva i garbuna. Kad se nisu snašli oni koji su to tribali, vaja da se snađemo nikako mi.

— A kako? — počnu jopet neki.  
— Imaš još pare, pa puši u šake.

Druže uredniče, na isti način smo svršili ovi dana razgovor od drvman i garbunu i svi odma počeli puvati u ruke, koristeći tako taj stari način grijanja, s kojim su se ljudi morali grijati prije nego li su pronašli vatru, pa te u drčavici lipo pozdravjamo.

MI SA KLUPA NA RIVI

## Tržnica i ribarnica

## Cijene i dalje stabilne

Iako je prošlog tjedna vrijeme bilo promjenljivo ipak je tržnica bila dobro opskrbljena. U tom periodu cijene su ostale konstantne. Količine dopremljenih proizvoda bile su dovoljne i raznovrsne. Jedino se može zamjeriti nabavnim poduzećima, što se nisu pobrinuli za nabavu kupusa za zimu. Građani se tuže na nedostatak toga poljoprivrednog proizvoda.

Pojedini poljoprivredni proizvođači mogli su se dobiti po slijedećim cijenama: kupus 30-50; crveni luk 40-60; salata 60-140; špinat 50-80; i jabeke 40-50 dinara. Krumpir se prodavao po 18, ali ga nema dovoljno.

Na ribarnicu je prošlog tjedna dopremljeno vrlo malo ribe. Poduzeće »Riba« i Jezerska zadruga dopremile su nekoliko vrsta ribe. Gavuni i bugve prodavale su se

od 60 do 120 dinara, ugori 160.200, srdele 100, arbuni 220-300, i lignje po 300 dinara.

## BRODOVI U LUCI

Talijanski brod »Acruc« istovaruje 6.400 tona željezne rudače iz Indije. Brod »Kordun« dovezao je iz SSSR-a 7400 tona ugljena. Iz luke je isplovio grčki brod »Saramicos«, koji je iskrao manganovog rudaču. Očekuje se brod »Slovenija«, koji će utovariti feromangan, aluminij i olovo za Ameriku.

## GALEB IZ MAĐARSKE

Ivan Čaleta, radnik poduzeća »Izgradnja« ubio je, ovih dana na Prokljanskom jezeru galeba, koji je već bio ranjen. Galeb je prstenovan u Budimpešti s brojem 33.899.

## Fluorescentna rasvjeta na Baldekinu

U parku oko malog nebodera na Baldekinu I. zasjat će, na Novu godinu fluorescentno svjetlo. Tu će se postaviti osam florescentnih tijela. Brigu oko postavljanja svjetla vodi ustanova »Javna zelenila i groblja«, a radove izvodi poduzeće »Dane Rončević«.

## Dva dana usidren zbog nevremena

Grčki brod »Saramicos«, koji je u šibenskoj luci istovarao manganovog rudaču isplovio je 13. o. m. Međutim, zbog jakog juga i nevremena na moru morao se usidriti kod Krapnja. Svi napori posade, da se nastavi put ostali su bezuspješni. Tek poslije dva dana, kad se smirilo more, brod je krenuo dalje. (Z)

## Bilješka

## Prodavači „sreće“

— Hajde Srećko izvuci gospođu jednu planetu. Brže, brže, gospođa je nestrpljiva. Izvolite gospođo. Odmotajte pa ćete vidjeti svoju sreću. Tu vam piše: koliko ćete živjeti hoćete li biti sretni u životu.

Covjek srednjih godina spremio je u džep zgužvanu novčanicu od 10 dinara, poredač razbacane planete, a zatim promuklim glasom uzviknuo »izvolite planetek«. On tih nekoliko riječi izgovara svakog minuta, već petnaestak godina.

»Gospođa« se za to vrijeme sklonila iza jednog ugla. Polako je odmotala crveni komadić papira i ozbiljna lica počela čitati. Kad je pročitala i posljednji redak, poderala je papir i bacila ga na pločnik. Zatim je izgovorila nekoliko riječi, koje su sličile na psovku.

U posljednje vrijeme u našem gradu pojavio se velik broj prodavača »sreće«. Oni s drvenim kutijama o ramenu, po cijele dane stoje na ulici. Naši su se građani već privikli na te »goste«. Oni prolaze pored njih, a da se uopće ne osvrću.

Jedan prodavač »sreće« tužio se radoznaloj djeci, koja su se okupila oko njega, da su prošla ona stara i dobra vremena, kad su ljudi stajali u »repu« dok bi im miš izvukao planetu.

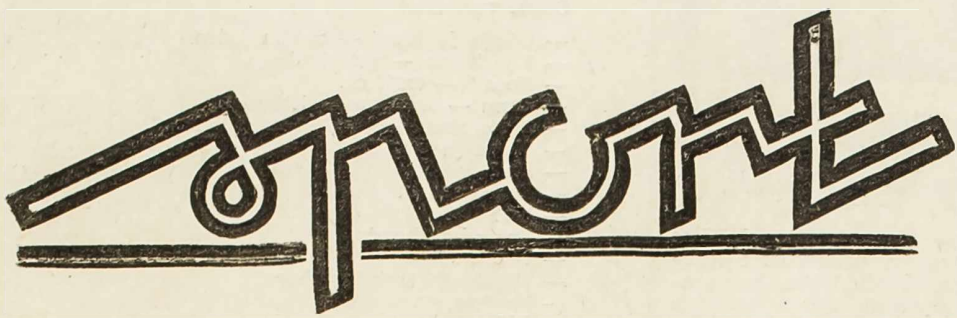
— Najbolje je bilo na sajmovima — priče on. Tu bi se okupilo toliko ljudi, da bi im nekada i planeta ponestalo. Jednom mi se i miš toliko umorio, da je čak uginuo. . .

Djeca su radoznalo gledala bijelog miša. Na njegovo pričanje se nisu uopće osvrćala. To je trajalo nekoliko minuta, sve dok nije naišla jedna žena, koja je rastjerala djecu. Prodavač »sreće« gledao ju je zbunjeno.

— Da se niste više usudili pričati djeci koješta. Kad ste vi tako sveznajuci i pametni zašto se ne ostavite toga. Bilo bi vam bolje da se prihvatite poštenog posla — energično se suprotstavila žena.

Kad bi svi građani postupili ovako brzo bi nestalo ovoga ruqla s naših ulica. (Z)





Oko uređenja nogometnog terena

# Da ne bude kasno

Na ovaj komentar, pa neka bude i kritika, ali u svakom slučaju podstrek, da stvari na stadionu krenu na bolje, ponukala nas je izjava Stanka Luštica predsjednika »Partizan« u intervju u »Slobodnoj Dalmaciji«, gdje kaže, da travnati pokrivač na igralištu nije potpuno ravan.

Ta konstatacija je potpuno na mjestu.

Nije nam namjera da ulazimo u analizu na kome je krivica, da li na Upravi kluba »Šibenik« ili na Upravi za Komunalnu službu Međutim, činjenica je, ukoliko se nastavi sa dosadašnjom nebrigom travnati pokrivač bit će upropašten.

Treba se podsjetiti, da travnati pokrivač prirodna tvorevina, već da je velikim naporima i troškovima prebačen iz Jadrtovačke drage, te u sklopu ogromnog broja relativno plitkih zemljanih blokova postavljen na plitko tlo pod kojim se nalazi kamena drenaža sa kojom postavljeni zemljani blokovi sa sklopom trave su umjetna tvorevina, koja iziskuje stalnu

dnevnu brigu i održanje. Postoji mogućnost da se tlo degradira i izgubi prvobitna svojstva dobre kaogulacije i vegetativne moći.

Zbog nedovoljne, a pomalo i nestručne brige do sada, pokazuju se simptomi te opasne mogućnosti.

Ako se postavlja pitanje, što je dalje potrebno učiniti, onda u našem gradu postoje poljoprivredni i drugi stručnjaci, koji ne samo da će dati odgovarajući savjet nego će i praktički raditi na rješavanju ovog pitanja, kao što su i pri postavljanju travnog pokrivača dali svoj prilog.

Ako je potrebno da se i sada nešto o tome kaže, onda je u prvom redu krajnji rok, da se travnati pokrivač prepusti odmoru, a

u međuvremenu da se izvrši plitko rahlanje tla i sjetva s odgovarajućom smjesom trave, a u ranu proljeće — pred novu nogometnu sezonu — kad nova trava proklija, stalno vršiti valjanje sa valjcima manje težine, pa postepeno sa većim, čuvajući strukturu i ne sabijajući tlo velikim pritiskom.

Ovo nekoliko riječi, neka posluži kao signal onima, koji su dužni da vode brigu o igralištu.

## Završeno prvenstvo u Dalmatinskoj ligi

### RUDAR - SOLIN 4:0

Prvenstvena nogometna utakmica Dalmatinske nogometne zone između »Rudara« iz Siverića i »Solina« (Solin), koja je odigrana u Siveriću završila se uvjerljivom pobjedom »Rudara« sa rezultatom 4:0 (1:0).

Strijelci: T. Šikić (iz slobodnog udara), Duilo, Čolović i M. Čosić.

Lijepa, uzbudljiva i borbena utakmica. Bez sumnje najljepša utakmica ove jeseni u Siveriću. »Rudar« je dao jednu od svojih najboljih igara u nekoliko posljednjih godina. Gosti iz Solina mogu biti zadovoljni sa rezultatom. Domaći su upropastili sijaset stopostotnih šansi. Golovi, koje je domaćin postigao, bili su jedan ljepši od drugoga. Prvi gol je pao iz slobodnog udara, kad je T. Šikić jednim vrlo preciznim i snažnim šutom pogodio mrežu; drugi gol pao je zaslugom Čolovića, treći gol je postigao Čolović, koji se munjevito probio kroz obranu »Solina« i tukao vrlo oštro u kut; četvrti gol postiglo M. Čosić nakon što se oslobodio svog čuvara. Najbolji igrač utakmice bio je Vujadin Čolović, koji je s lakoćom prelazio sve igrače »Solina«. Da je on imao imalo spretnije suigrače, »Solin« bi doživio katastrofu. Ovakvo u Siveriću se nije vidjelo tako snažnog, brzog i prodornog igrača. Uz Vujadina najbolji su bili T. Šikić i Duilo, a dobri su bili Čosić i S. Šikić. Kod gostiju istaklo se lijevo krilo. Vratari nje kriv za primljene golove. Sudac Zamanić autoritativno je vodio utakmicu. (VV)

»ŠIBENIK« JE DOBIO još jednu prinovu. To je Mustafa Gašanić, koji je ranije igrao u mostarskom »Veležu« i »Puli«.

PETNAESTODNEVNI ODMOR počeli su koristiti svi prvotimci »Šibenika«. Redoviti trening započeli će 5. siječnja 1959. godine.

## SLAVEN - DOŠK 8:1

U Drnišu je prošle nedjelje odigrana nogometna utakmica za Dalmatinski cup između »Doška« i »Slavena« iz Trogira. Susret je završio visokom pobjedom gostiju. Sudio je Ribarović iz Splita sa griješkom.

U subotu, 6. ov. mj. završio je I. dio drugog prvenstva Gimnazije u šahu. Na prvenstvu učestvuju šest ekipa sa ukupno 32 igrača, računajući rezerve. Ovogodišnje prvenstvo po broju igrača premašilo je ono od prošle godine. Najbolji uspjeh postigla je ekipa VII. b razreda (Batarello, Alavanja, Šarac, Radetić i Skorin), koja je postigla 16,5 od 20 mogućih bodova. Druga je ekipa VII. a sa 13 bodova (Erak, Pisa, Milovac, Dulibić i Bukić). Za treće mjesto borile su se ekipe VIII. i V. razreda. Osmaši su bili bolji i sa 11 bodova zauzeli III. mjesto. Četvrti su petaši sa 9 bodova. Treća ekipa VII. razreda osvojila je 5,5 a šestaši; 4,5 boda. (Z)

## ŠAHOVSKO PRVENSTVO GIMNAZIJE

U nedjelju, 7. o. mj. održan je, u sportskoj dvorani Gimnazije sportski susret između košarkaša sportskog društva »Gimnazija« i novoosnovanog košarkaškog kluba »Arsenal« iz Zadra. Brzom, jednostavnom i efikasnom igrom domaći su u sastavu: Karković, Bego, Medić, Nakić i Oštrić izvojevali sigurnu pobjedu od 49:36 (18:20). Istakli su se Karković i Nakić. Oko dvije stotine gledalaca bilo je zadovoljno prikazanom igrom. (Z)

## ANKETNI LISTIĆ

»Šibenskog lista« za deset najboljih sportaša kotara Šibenik u 1958. godini.

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_
4. \_\_\_\_\_
5. \_\_\_\_\_
6. \_\_\_\_\_
7. \_\_\_\_\_
8. \_\_\_\_\_
9. \_\_\_\_\_
10. \_\_\_\_\_

Potpis: \_\_\_\_\_

Ispunjene anketne listiće predati Redakciji najkasnije do 24. o. mj!

# POUKA - ZANIMLJIVOSTI - ZABAVA

## ELEKTRONSKI MOZAK S NAJBOGATIJIJ RJEČNIKOM

Bivšeg britanskog premijera ser Vinstona Čerčila smatraju danas za jednog od najnačitanijih ljudi na svijetu. Riječnik kojim on operira u govoru i pri pisanju obuhvaća oko 50.000 riječi. Međutim, elektronski mozak Tehnološkog instituta američke savezne države Massachusetts (Massachusetts), koji nosi oznaku »IBM-704« raspolaže riječnikom od 60.000 pojmova. Ovaj elektronski mozak nije nov, ali je sposobnost da zapamtiti i upotrebi to ogromno jezično bogatstvo stekao tek nedavno, poslije jedne generalne prepravke. Danas se ovom elektronskom mozgu, jedinstvenom ove vrste na svijetu, obraćaju 24 američka naučna instituta tražeći od njega rješenje najrazličitijih problema. Njegov »akcioni radijus« obuhvata sve, počev od vremenskih prognoza do proučavanja staroengleskog pjesništva.

ra i kombiniranjem četiri razna filtra, njive se snimaju iz aviona, a filmove, koji su u boji, zatim »čitaju« poljoprivredni stručnjaci. Na ovaj način mogu se otkriti razne parazitne bolesti na pšenici i kukuruzu, kao i neke virusne infekcije na ovas.

## UMJETNI PROTEIN

Jednoj grupi američkih naučnika prvi put je pošlo za rukom da dobije jedan umjetni protein (be-

lančevinu). Prema izjavi blokemičara doktora Ričarda Švita (Richard Schweet), naučnici su uspjeli da dobiju sintetički hemoglobin, protein koji se nalazi u crvenim krvnim zrnima i koji veoma lako veže kisik. Time je omogućeno da se način stvaranja jednog poznatog proteina prati u svim pojedinostima, što naučnici dosad nisu bili u mogućnosti. Istovremeno se time otvara put za proučavanje složenih materija iz kojih postaju proteini. (Sedma Sila)

## Žena i dom

# Kako doći do više vremena i odmora

Kad govorimo o štednji, obično mislimo na štednju novca, ali potrebno je štediti i vrijeme i radnu snagu. Ako se malo zamislimo zaključit ćemo da je u domaćinstvu najpotrebnije štediti radnu snagu. Mnoge je domaćice rasipaju. Takvo razbacivanje energije, dovodi obično do posljedice koje onda padaju na cijelu porodicu i domaćinstvo. Domaćica ništa ne postigne ako se preopterećuje poslom do iznemoglosti. Rad moramo sistematski podijeliti za više dana unaprijed, jer tako imamo najbolji pregled posla i vremena, i tako najbolje možemo odrediti časak odmora, izmora, najčešće iskalni sve na mužu i djeci. Nezadovoljno se tuži na velike žrtve koje mora podnositi za obitelj i stvara neugodnu atmosferu u kući.

Često se čuje kako rad u domaćinstvu uništava ženu. No, svi znamo da naš najviše umara onaj posao kojeg obavljamo bez volje ili već umorene. Zato je nužno potrebno da smo pri radu u domaćinstvu dobro raspložene. To ćemo postići tako da teže poslove podijelimo na više dana, sve što možemo radimo sjedeći: (čišćenje povrća, glačanje i td.), iza teže rada odahnemo, i dovoljno se hranimo. Stalno imajmo na umu da je raspoložena domaćica duša obitelji, dok neraspložena ozlovoljava ukućane i oduzima im volju za rad. — Zato štednju radne snage postavljamo na prvo mjesto.

Hrana je također u budžetu porodice vrlo važna stavka, pa joj moramo zato obratiti posebnu pažnju. Kad slažemo jelovnik, moramo nastojati da koliko je moguće ugodimo ukućanima. Najbolje je praviti ga za više dana. Tako možemo privedjeti kako slijedeći dan možemo upotrebiti eventualne ostatke jela od prvog dana. Svaka hrana ostat će nam duže dobra za jelo, ako je odmah stavimo u hladno. Krumpir jedino moramo upotrebiti u drugom obliku, tj. moramo ga prekuhati. Kod kupovanja hrane nastojimo u svakoj godišnjoj dobi trošiti ono povrće koje uspijeva u to doba, pa je zbog toga i jeftinije. Ne propustimo spremanje zimnice. U jesen imamo s njom posla i troška, ali u zimi ona predstavlja veliku uštedu u novcu i vremenu.

I ostale stvari uštediti će nam i posao i vrijeme. Kod pospremanja položimo svaku stvar na svoje mjesto. Neke domaćice imaju naviku da pojedine stvari nose iz jedne prostorije u drugu, a time same otežavaju posao.

Tražimo od ukućana da se kod kuće preoblače i preobuju cipele. To im oduzima par minuta, a donosi veliku prednost. Štedi se odjeća, obuća, a stan se manje maže, pa ga treba i manje spremiti. Vjerojatno svaka od vas ima svoj sistem štednje vremena, posla i izdataka. No, vjerujemo da ovih nekoliko savjeta ne će biti na odmet.

## MIKROBI UGROŽAVAJU ENGLESKU RATNU LUKU PLIMUT

U vodama ispred velike ratne luke Plimut (Plymouth), otkrili su britanski naučnici zabrinjavajuću količinu bičastih mikroba iz vrste dinoflagelata koji vodu u kojoj žive boje krvavo crveno. Pored toga oni mogu da unište sva živa bića u vodi, a da morskou pjenju učine opasnom po ljude. Naučnici vjeruju da su u pitanju one iste jednoćelijske životinje čija je nekadašnja pojava u Egiptu zabilježena — razumije se i pogrešno protumačena — u Bibliji: »I sva voda u rijeci pretvori se u krv, a sve ribe u njoj uginuše«. Prema izjavi stručnjaka, ovi mikrobi su opasni samo u vrijeme kad počinju da »cvjetaju«. U vodama Plimuta oni se zasad nalaze u stanju »pupoljaka«. Nezgoda je, međutim, u tome što nauka još nije mogla da utvrdi kad i zbog čega dolazi do njihovog »cvjetanja«.

Prije otprilike 20 godina sličan slučaj zabilježen je na obalama Floride. Mikrobi su tada procvjetali i voda kraj obala postala je sasvim crvena, bezbrojne uginule ribe plivale su po površini ili su, izbačene talasima, ležale na pješćanim plažama. Sve škole i hoteli duž obale morali su zbog pjene, koja je opasna po ljude, biti zatvoreni.

## »MAČJE OKO« FOTOGRAFIJA NEBESKA TIJELA

Za posmatranje i snimanje onih nebeskih tijela koja slabo svijetle, u Sjedinjenim Američkim Državama konstruiran je nedavno jedan nov aparat koji je dobio ime »mačje oko«. Aparat ima izvjesne sličnosti s televizijskom kamerom, samo s tom razlikom što je od nje znatno osjetljiviji. Kombiniran s teleskopom od deset palčeva, aparat može da snimi čak i ona nebeska tijela čija je svijetlost jedva vidljiva, i to uz eksponažu vremenski znatno kraću no što je potrebna za obična astronomska snimanja.

## OTKRIVANJE BILJNIH BOLESTI IZ ZRAKA

Zahvaljujući tome što zdrave i bolesne biljke na različite načine odbijaju infracrvene zrake, mogu se iz zraka otkriti njive i polja zaražena kakvom biljnom bolešću, i to još u početnom stadijumu infekcije. Prve opite naučnici su izveli na vještački zaraženim žitnim poljima, a zatim su taj metod provjerili ispitivanjem polja oboljelih prirodnim putem. Pomoću osjetljivih fotografskih kame-

# Križaljka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12									13	
14			15		16		17			18
19		20		21					22	
23			24		25				26	
27				28					29	
30					31				32	
33									34	

VODORAVNO: 1. vrst sportaša, 12. grad u sredštu istoimene indijske oblasti, 13. samoće, 14. kemijski simbol za barij, 15. jedna od saveznih republika USA, 18. konj u nar. pjesmi, 19. strano muško ime, 21. muško ime, 22. ime književnika Šolca, 23. stočna hrana, 25. ime od mlja dano Geotchevoj majci, 26. dostizanje, 27. naziv, 29. vrst pjesme (množ.), 30. nikuda, 32. stanovnik jedne države u Evropi, 33. vrsta zanatlije, 34. narodno žensko ime.

lište, 11. lađar, a, 13. Antar, 14. az, 15. ešalon, 18. ro, 19. nag, 21. eseji, 22. nit, 23. Irak, 25. Ita, 26. Bari, 27. narav, i, 29. kovač, 30. ataman, 32. Dakota, 33. rivali, 34. Aladin.

Inicijali okomito: 3. I(lić) Đ(ora-de). J. V.

OKOMITO: 1. podzemni hodnik, 2. član akademije, 3. upitna čestica, 4. rijeka u Mađarskoj, 5. glasoviti turski paša, 6. država u Africi, 7. muško ime, 8. ime književnika Velikanovića, 9. konsonant i vokal, 10. mjesto na području općine Oriljavac, 11. teorija govorništa, 16. ime glumice Gardner, 17. srpsko muško ime, 20. cigla, 22. verige, lanci, 24. ljetopis, godišnjak, 26. nedostižan, trom, 28. uzvik nestrpljenja, 29. strano žensko ime, 31. vokal i konsonant, 32. dva različita konsonanta.

## NATJEČAJNA KOMISIJA ŠUMARIJE U ŠIBENIKU RASPISUJE

### NATJEČAJ

Za POPUNJENJE MJESTA UPRAVITELJA ŠUMARIJE U ŠIBENIKU

UVJETI: Poljoprivredno - šumarski fakultet, šumarski smjer s najmanje 5-godišnjom praksom i položenim strukturnim ispitom.

Plaća prema zakonu o službenicima.

Prijave s biografijom i dosadašnjim radom u šumarskom poslu dostaviti u roku od kon objavlivanja

ŠUMARIJA ŠIBENIK

**»ŠIBENSKI LIST«**  
organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik  
Uređuje redakcijski kolegij

Direktor: Marko Jurković  
Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpiate za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisk: »ŠTAMPA« - Šibenik